

Heart of a ROMANIAN

Inimă de Român

ciprian porumbescu

Ciprian PORUMBESCU

Inimă de român
Heart of a Romanian

Inimă de român
Heart of a Romanian

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PORUMBESCU, CIPRIAN
Inimă de român = Heart of a Romanian / Ciprian
Porumbescu; trad. Ioana B. Corp / Ioana B. Corp (trad.)
ISBN 978-973-1974-76-7
I. Corp, Ioana (trad.)
821.152.1-1=111

Editor: Editura Muzicală
Căminul Cultural "Ciprian Porumbescu"
Anul 2012 - București

Editori:
Consiliul Județean Suceava
Președinte: Gheorghe FLUTUR
Vicepreședinți: Vasile ILIE, Daniel CADARIU

Centrul Cultural „Bucovina“

Coperta:
Radu BERCEA

Ilustrații:
Mihai Pânzaru-PIM

Redactor de carte:
Ion DRĂGUȘANUL

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PORUMBESCU, CIPRIAN

Inimă de român = Heart of a Romanian / Ciprian
Porumbescu; trad.: Ioana B. Carp. - Suceava: Mușatinii, 2011
ISBN 978-973-1974-76-7

I. Carp, Ioana (trad.)

821.135.1-1=111

Grup Mușatinii
tipografie • producție publicitară
SUCEAVA, tel.: 0230 523640

Ciprian PORUMBESCU

Inimă de român Heart of a Romanian

traduceri: Ioana B. CARP

Editura „Mușatinii”
Colecția „Mircea Streinul”
Anul „Ștefan Piersic – Constantin Ștefuriuc”

Poetul, muzician de geniu, Ciprian Porumbescu

Ciprian Porumbescu (02/14.10.1853–24.05/06.06.1883), rămas în memoria obștească drept muzician de geniu, a fost și primul poet adevărat al Bucovinei, iar singurul bucovinean care i-a înțeles și salutat acest har a fost Constantin Morariu: „Dară Ciprian n’a fost numai musicant, ci și poet, el făcea adecă și poesii”.

Printre poeziile scrise de Ciprian Porumbescu și folosite ca texte ale cântecelor sale se numără: „Un Andante lugubru” (Cernăuți, 1877), „Imn festiv” (1877, în „Predicătoria săteanului român” din Gherla), „Marșul economilor” (Cernăuți, 1879), „Nocturna Bertha” (1879, publicată în 1943, București), „Imn de urare” (1880, dedicat tatălui său), „Resignation” (1880, text în germană), „Anacreon caută să bem” (1880), „Berică cristalină” (1880), „Vechea gardă” (1881, „Alte garde”), „Hora Sinaii” (1882, text pentru muzica lui Gr. Ventura), precum și textele identificate de Constantin Morariu, „Cântecul Tricolorului”, „Inimă de Român”, „Hora”, „Nu-i viață mai plăcută”, „Frați la masa asta’ntinsă”, „Să ciocnim”, „Dragoș vodă cel vestit”, „Pân’ era cioroaica barză”, „Țigani se sfătuiră”, „Candidatul Linte” și „Cisla”.

O parte dintre aceste texte (am renunțat la cele de sorginte populară, vag prelucrate de Ciprian), dar și altele, identificate ocazional de biografii săi sau găsite printre manuscrisele de la Muzeul Bucovinei, au fost incluse în paginile care vor urma, cu intenția declarată doar de a semnală și o altă dimensiune a

Ciprian Porumbescu, a Musical Genius and a Poet

Ciprian Porumbescu (02/14.10.1853–24.05/06.06.1883), who remained in our collective memory as a musical genius, was also the first real poet of Bucovina, and the only Bucovinean scholar who understood and greeted this talent of his was Constantin Morariu: “Ciprian was not only a musician, he would also write poems”.

I shall quote the titles of some poems of his that he used as lyrics for his songs. „Un Andante lugubru” [Lugubrious Andante] (Cernăuți, 1877), „Imn festiv” [A Festive Anthem] (1877, in „Predicătoria săteanului român” in Gherla), „Marșul economilor” [The Economists’ March] (Cernăuți, 1879), „Nocturna Bertha” (1879, published in 1943 in Bucharest), „Imn de urare” [Anthem] (1880, dedicated to his father), „Resignation” (1880, in German), „Anacreon caută să bem” [Anacreon, Sing, We’ll Drink!] (1880), „Berică cristalină” [Crystal Beer] (1880), „Vechea gardă” (1881, „Alte Garde”), „Hora Sinaii” (1882, a text for Gr. Ventura’s music). And here are the titles of some texts Constantin Morariu recognised as being by Ciprian Porumbescu: „Cântecul Tricolorului”, [In the World I Know Three Colours] „Inimă de Român” [Heart of a Romanian], „Hora”, „Nu-i viață mai plăcută” [Nothing’s More Pleasurable], „Frați la masa asta’ntinsă” [At this Table Here, My Bros], „Să ciocnim” [Let Us Toast] , „Dragoș vodă cel vestit” [Famous Dragoș vodă] , „Pân’ era cioroaica barză” [Before the Crow Was a Stork] , „Țigani se

muzicianului bucovinean de geniu, cea lirică.

Dintre manuscrisele care se păstrează la Muzeul Bucovinei, cele mai multe dintre textele lui Ciprian Porumbescu sunt scrise în germană, cu un scris grăbit și aproape imposibil de descifrat, dar, prin toate textele lui, indiferent de limba în care a cochetat cu poezia, germana sau româna, Ciprian a dovedit că stăpânea perfect prozodia, că era scriitor în metaforă și în capacitatea de a transmite idei. O singură strofă, ultima din „Cântecul tricolorului”, pare a fi deficitară prin rimă, în condițiile în care în strofele anterioare folosește rime încrucișate 1-3, 2-4, iar în ultima „pierde” încrucișarea 1-3, rămânând doar cu rima 2-4. Textul cunoscut, dar nu și cel inițial, este acesta:

Iar când, fraților, m-oi duce
De la voi și-o fi să mor,
Pe mormânt atunci să-mi puneți
Mândrul nostru tricolor.

Numai că, în strofa aceasta, confirmată de scrisul lui Ciprian Porumbescu, versul trei nu este cel original, la care Ciprian o fi renunțat din teama de a nu fi înțeles greșit. În prima variantă a strofei, ușor de identificat (deși s-a publicat și varianta aceasta, dar nu-mi mai amintesc unde), Ciprian scrisese ceva și mai tulburător, dar și impecabil ca prozodie:

Iar când, fraților, m-oi duce
De la voi și-o fi să mor,
Pe mormânt, în loc de cruce,
Puneți mândrul tricolor.

Poetul nu comitea nici un sacrilegiu, dar putea fi suspectat de aceasta. În fond, a-ți diviniza flamura națională, iar expresia asta este acceptată și de teologi, nu înseamnă o substituție de

sfătuire” [Gypsy Council], „Candidatul Linte” [Candidate Linte] and „Cisla”.

A part of these texts (I’ve given up the folkloristic ones, upon which Ciprian did work, but very superficially) have been included in the pages which will follow. So have some other texts, occasionally recognised by his biographers as being his work or found among the manuscripts at the Museum of Bucovina. My intention is – and I shall speak openly about it – my intention is to reveal to the public another dimension of the musical genius from Bucovina, his poet’s dimension.

Most of the manuscripts in The Museum of Bucovina are written in German, the handwriting does not look good and is hardly legible. Still, no matter in which language Ciprian flirted with poetry, one thing is obvious. He mastered prosody perfectly, was brilliant in using metaphors and in conveying ideas. One single stanza appears to be wanting in rhyme refinement, the last stanza of the poem „In the World I Know Three Colours”.

That stanza “loses” the rhyme between the 1st verse and the 3rd, keeping only the rhyme between the second verse and the last one. This is what the text we know (not the original text) looks like:

Iar când, fraților, m-oi duce
De la voi și-o fi să mor,
Pe mormânt atunci să-mi puneți
Mândrul nostru tricolor.

(A “rough” translation: “And, brothers, when I pass away, put a beautiful flag in three colours on my grave”).

But this is not the original stanza. In the original stanza, the third verse, which Ciprian must have given up in order to avoid misunderstanding, the third verse and the first verse did

Dumnezeu cu un fetiș, dar în vremurile acelea fanatice și bigote însemna un risc să ceri ca „pe mormânt, în loc de cruce”, să fie pus „mândrul tricolor”. Cu „t”, pentru că așa se scriau adjectivele, iar culorile naționale încă nu căpătaseră identitatea sublimă de Tricolor.

Poezia nu a însemnat o prioritate pentru Ciprian Porumbescu, iar textele sale puse pe muzică izvorăsc, de fapt, din armonia sunetelor, sunt determinate de mesajul muzical. N-a scris niciodată o poezie pentru care, mai târziu, să caute și aura unei partituri. E drept, a compus muzică pornind de la texte, cele mai multe ale lui Vasile Alecsandri, dar și ale lui Mihai Eminescu, și mai ales ale poezilor bucovineni Dimitrie Petrino și Vasile Bumbac, pe care dorea să-i vestească și prin arta sa, deși bucovinenii l-au ținut pe el sub tăcere cât a mai trăit și vreo două decenii după aceea.

Poezie de dragul poeziei sau din nevoia sufletească de a se redescoperi pe sine a scris Ciprian Porumbescu doar la Viena (14.11,1879), ocazional, și la Nervi, începând din 19 decembrie 1882, când începe un poem asupra căruia va reveni, notând în jurnal: „M-am dus la plajă. Soarele apunea, iarăși, în toată splendoarea sa. Fac o poezioară:

Vântul de seară înfioară ușor
Marea strălucită și argintie.
Soarele se cufundă în valuri
În văpaie de purpură și aur.
Zefirul călduț și dulce
Se agită și se-ndepărtează fără zgomot.

Numai ramurile portocalilor
Freamătă dulce și apropiat.

În liniștea gravă și sacră

rhyme. In the first version of the stanza, Ciprian leaves us a more touching message, with an irreproachable prosody:

Iar când, fraților, m-oi duce
De la voi și-o fi să mor,
Pe mormânt, în loc de cruce,
Puneți mândrul tricolor.

(“And, brothers, when I pass away, put a beautiful flag in three colours on my grave instead of a cross.”).

The poet was not writing anything blasphemous, but could be accused of it. Worshipping one's national flag – and Theologians admit this nowadays – does not mean replacing God by some fetish, but in those times of bigotry, expressing such an attitude was risky: asking, namely, for the “tricolor” instead of a funeral monument in the shape of a cross. (Later, we were going to write “Tricolorul” with a capital “T” and make it our national anthem, without the last stanza).

Poetry was never a priority for Ciprian Porumbescu, and the texts he wrote for his own music arise from the harmony of the sounds, are dictated by the musical message. He never wrote a poem for which he would later start thinking of a score. He did write music for texts by other poets, such as Vasile Alecsandri, Mihai Eminescu; he seemed to favour Dimitrie Petrino and Vasile Bumbac, both poets from Bucovina, whom he wanted to make famous by his art. Nevertheless, Ciprian Porumbescu himself was ignored in Bucovina as long as he lived and something like twenty years afterwards.

Poetry for poetry, poetry expressing a need of re-discovering oneself. That is why Ciprian Porumbescu would write in Vienna (14.11,1879), occasionally, and in Nervi. It is there where he wrote the first of the poems quoted below, on

Se aştern, calme, parcul şi marea.
Numai eu, vai, nu-mi găsesc alinare,
Mă dor „bătăturile” rău.
Un pescăruş atinge voios valul;
El nu cunoaşte durere, nici suferinţă”.

Se simte, desigur, nesiguranţa începutului de modernism în exprimarea lirică. Degetele abia se acomodează cu corzile viorii, dar armoniile prind să se depene, peste suferinţa poetului, atingând pescăruşul cu aripa, pescăruşul care „nu cunoaşte durere, nici suferinţă”.

Ciprian Porumbescu deja scrie altceva faţă de ce s-a scris, se scrie şi se va scrie în Bucovina următoarelor trei decenii. El este, deja un impresionist timpuriu german (cu mult înainte de Rainer Maria Rilke, născut, la Praga, în 4 decembrie 1875, sau de a se naşte Georg Trakl, la Salzburg, în 3 februarie 1887), dar unul atipic, pentru că el nu trebuie să-şi mimeze simţirea, ci să şi-o îndure. Tocmai de asta, când revine asupra poemului, în 27 decembrie 1882, cuvintele au ceva şi din împăcarea, şi din revolta, şi din melancolia, şi din resemnarea „Baladei”:

Vântul serii încreţeşte aşa de uşor suprafaţa mării,
Soarele, în dogoare de aur şi purpură, se scufundă în ea.
Adierile sunt aşa de căldute şi line,
Ele bat răcoros şi pleacă mai departe fără cel mai mic
zgomot,

Numai rămurişul portocalilor
Freamătă atât de gingaş şi intim,
Atât de solemn şi plin de sfinţenie;

Odihnesc în linişte parcul şi marea,
Un pescăruş abia atinge, în zbor, valurile,

the 19th of December 1882, when he began writing a poem he would review several times. He will write down in his diary: „I went to the beach. It was a splendid sunset. I am going to write a little poem:

Vântul de seară înfioară uşor
Marea strălucită şi argintie.
Soarele se cufundă în valuri
În văpaie de purpură şi aur.
Zefirul călduţ şi dulce
Se agită şi se-ndepărtează fără zgomot.

Numai ramurile portocalilor
Freamătă dulce şi apropiat.

În liniştea gravă şi sacră
Se aştern, calme, parcul şi marea.
(Numai eu, vai, nu-mi găsesc alinare,
Mă dor „bătăturile” rău).
Un pescăruş atinge voios valul;
El nu cunoaşte durere, nici suferinţă”.

(See the translation below; the verses between brackets, which have been removed, could be translated like this: “I’m the only one who can’t find his comfort./ My “blisters” hurt so...”).

One can sense the hesitations of the beginnings of modern poetry. His fingers have just got used to the new violin, but new harmonies do come out of it, comforting the poet in his sorrow. The poet refers in the end to a seagull that “is sure to ignore what pain is, and misery”.

Ciprian Porumbescu already writes different “stuff”; he writes like Bucovineans have never written before and like no

Desigur că el nu știe ce-i durerea și suferința.

Textul vienez din 14 noiembrie 1879 e o glumă cu care Ciprian își încheie scrisoarea destinată surioarei lui, Mărioara, scrisă după logica cupletului, dar cu neașteptate ecouri din... poezia modernă a viitorului (post-modernism):

Dar ce e asta – ce mai e și asta?
 Cremă de ghetă – hai s-o pun la loc.
 O, crema! – de ce a mai îngreunat lădița?
 Prostănacule, nu știi – asta-i drept desert,
 Vezi, cârcotașule, vezi, gură cască,
 Totul are un scop, chiar și crema de ghetă?
 A propoz, încă ceva nu trebuie să uit
 Și să-ți exprim mulțumiri pentru asta
 Căci, așa cum se bucură Bodenstedt cu ulciorul de bere,
 Tot așa mă bucur și eu cu atâtea lumânări trimise.
 Acu' pot și eu, seara, tur și retur,
 Să fac exerciții de game wur-wur-wur.
 Doamne Iisuse! Drăcia dracului!
 Era cât pe ce să uit untul,
 Care e așa de proaspăt, de bun și frumos
 Încât ți se scurg ochii.
 Atât pentru unt, cât și pentru cremă,
 Îți fac cele mai elegante reverențe.
 Acum, la sfârșit, iubită surioară, nu pot
 Să nu-ți dau a înțelege, în mod delicat,
 Cât de mult voi ști să prețuiesc cadoul tău,
 Mâncându-l cu tot ambalajul și cu ștampilele de pe el.
 În afară de asta, mai pot să te asigur – dar să nu
 Chicotești când citești asta –
 Că mă voi bucura nesfârșit de mult
 Dacă îmi vei mai trimite așaceva.

one else in Bucovina will write in the following three decades.

He is already an early German Impressionist (long before Rainer Maria Rilke, born on the 4th of december 1875 in Prague, and before Georg Trakl was even born on the 3rd of February 1887 in Salzburg). Still, he won't be a typical Impressionist, because he will have to really abide, not to simulate his feelings. That is why, on the 27th of December 1882, when he finishes this poem, his words will express a bit of the peace, of the revolt, the melancholy and the resignation in his "Ballad":

Nightly wind gently creasing the surface of the sea,
 The sun is sinking in it, in gold and scarlet incandescence.
 Breezes warm and so mild,
 Blowing freshly and leaving without the slightest
 murmur,

The orange-trees' branches only
 Will keep sighing so sweetly and delicately,
 So solemnly sacred;

The park and the sea are enjoying their peace,
 A seagull's scarcely touching the waves in his flight,
 He is sure to ignore what pain is, and misery.

The text from Vienna dated November 14th 1879 is a joke, placed at the end of Ciprian's letter to his sister, Mărioara; it is written in the form of a satirical song, still, with "echoes" of the modern poetry that was to come...

But what is this, what's this, for Heaven's sake?
 Shoe polish... Dear, shall I put it back?
 Polish! – why did it have to make the luggage
 Heavier even?... Shsh... silly boy, it's your dessert,
 Grumpy and Scatter Brains; it has a target

Prin urmare, pentru toate astea,
 Care mi-au făcut atâta bucurie,
 Îți strig din toată inima un puternic „Să trăiești!”
 Te salută și sărută pe gură și pe bărbie
 Lunganul de frate din îndepărtata Viena.

Din păcate, n-a mai fost timp, iar poetul care se descoperise pe sine, pâlpâind în templul muzicii, nu și-a mai exersat pana măiastră asupra cuvintelor. El ar fi putut înfăptui o revoluție și în poezia tradiționalistă a românilor bucovineni, dar n-a mai avut vreme.

Ciprian Porumbescu a fost și un prozator extraordinar, dar care s-a și putut manifesta într-o limbă literară, germană. Toate scrisorile lui, paginile de jurnal și „elaboratele”, deci eseurile, dacă sunt ordonate cronologic, se constituie într-un roman epistolar extraordinar. Am și făcut o astfel de carte, cu acceptul și cu ajutorul nepoatei compozitorului, doamna Nina Ciona, în 2003, când am publicat „Puneți un pahar cu vin și pentru mine”, de Ciprian Porumbescu, alegând titlul cărții și titlurile capitolelor din textele scrise de Ciprian.

Ciprian Porumbescu a fost un prozator înnăscut, cu o frază fluentă, care favoriza înșiruirea detaliilor în tablouri distincte și impresionante, cu portretizări rapide, dar colorate și convingătoare, cu un umor discret, dar scăpărător, care demonstrează o vitalitate debordantă, deci cu toate caracteristicile unei proze moderne.

Ciprian Porumbescu n-a premeditat o operă literară de sine stătătoare, dar a izbutit una, în care el este personajul central, un personaj în care timpul se dizolvă și se consumă. Era un bărbat voinic, de aproape doi metri (la Viena, i se spunea „Domnul Prăjină”, iar în finalul poezioarei vieneze se mărturisește drept „lunganul de frate din îndepărtata Viena”), plin de viață și neastâmpărat (pentru că a sărutat o fată necunoscută pe stradă a

This polish here; everything has a target!
 And, by the way, expressing thankfulness...
 Something I definitely must not forget.
 So, thank you! Bodenstedt is also happy
 Before his pot of beer! Why shouldn't I
 Be happy with these candles. Now, I can
 Practise with keys, vur-vur-vur-vurr, oh, Jesus!
 To hell with... I almost forgot the butter!
 So fat and fresh, so lovely, nutritious, good that you' ll
 Feel your mouth water: for two items –
 For the polish and the butter. (Elegant bow to you).

Unfortunately, he would not see his sister again. The poet who had discovered himself in the temple of music stopped using his feather to write words and have them rhyme. He could have been the chief of a revolution within the traditionalistic poetry of the Romanians in Bucovina, but he did not live long enough for such an achievement.

Ciprian Porumbescu was also an amazing prose writer, who could and took his chance to express himself in German. All his letters, diary pages and essays, in a chronological order, form an excellent epistolary novel. I already have made such a book, after having asked Mrs. Nina Ciona's permission, as Mrs. Nina Ciona is related to the composer. I published it under the title „Puneți un pahar cu vin și pentru mine” (“Do Fill A Glass of Wine for Me”). Mrs. Ciona helped me. I chose the title and all the chapter titles.

Ciprian Porumbescu was indeed a naturally gifted prose writer; his sentences had a refined and pleasant flow, encouraging enumerating details, displaying rapidly made, but colourful and realistic portraits, not lacking a discrete sparkling humour. All this witnesses of a vitality which is always in expansion – another characteristic of modern prose.

fost arestat și, când prietenii săi au intrat să vadă ce se întâmplă, el tocmai îi preda șefului poliției „regula contrapunctului”), dar, în același timp, duios, vibrând mereu de dorul Stupcăi și, uneori, de cel al Pojorâtei, acolo unde i-ar fi plăcut să îmbătrânească.

În textele rămase după el, Ciprian are un tragism real, dar solemn și netrucat, care impresionează prin răzvrătirea împotriva irosirii timpului:

„Scrisoarea aceasta va sosi, sigur, tocmai în ziua de Ajun (1882, ultimul – n.r.) sau poate deja cu o zi înainte; de aceea, eu vă rog, vor fi, poate, și Laura, și Ștefan (cumnata și fratele – n.n.) acasă, și, ca să nu lipsesc nici eu din mijlocul vostru, puneți această scrisoare pe masă, undeva, și în fața ei puneți o plăcintuță, așa ca și cum eu aș fi de față, și, când veți ciocni paharele, puneți un pahar cu vin și pentru mine și ciocniți cu mine; iar Marica să ia porție dublă de grâu fiert, una pentru ea și una pentru mine. Și dacă Lola va fi acolo, ea trebuie să bea un pahar plin cu bere în sănătatea Berthei, până la fund. Ilincai vă rog să-i dați, dacă va cânta, 20 de creițari, în mod special, și să-i spuneți că sunt de la mine.

În ziua de Crăciun, toți servitorii trebuie să bea, ca de obicei, rachiu. Safta trebuie să bea porție dublă, un păhărel în sănătatea mea. În ziua de Crăciun, la amiază, pe la orele 13,30, precum și în seara de Ajun, pe la orele 20,30, precis mă voi gândi la toți și vă rog, în acest timp, să pomeniți și numele meu. Eu sunt curios dacă voi avea sughițuri. În vremea asta, mă voi închide în camera mea, mă voi gândi la toți și voi cânta, la vioară, o horă veselă – Doamne, cât sunt de nebun! – dar nu, vă rog, vă rog mult de tot pe toți, să-mi îndepliniți aceste mici dorinți ale mele; mă va bucura nespus de mult”.

Am copiat în câteva rânduri textul acesta pentru a-l destina publicării și de fiecare dată mi-a ars sufletul și m-a

Ciprian Porumbescu did not plan an independent literary work, but did achieve one. In his prose, the main character will be he himself, a character consumming and dissolving the idea of time.

He was a well-set man measuring almost two metres. (He was nicknamed Mr. Staff in Vienna and would call himself “your huge brother” in his letters to his sister). He was enthusiastic and could enjoy life to the full. (Once he was arrested for kissing an unknown girl in the street, and later, when his friends paid him a visit in prison, they found him teaching the counterpoint to the chief of the Police). His feelings towards Stupca and Pojorâta were tender. He would often confess a wish of growing old in Pojorâta.

In the texts we have from him, Ciprian Porumbescu shows – honestly – tragic feelings. Very impressive is his revolt against wasting time:

„This letter will reach you on the last Advent night, or, maybe, one day before. That is why I ask: as I would love to be with you – Laura and Ștefan (sister-in-law and brother – r. n.) would probably be there as well – well, if you want to have me there, just put this letter somewhere on the table as if it were me. Put a little pie in front of it and when you toast, do fill a glass of wine for me and toast with me. Let Marica have two portions of cooked grain, one for herself and one for me. If Lola is there, she will have to drink up one glass of beer, to Bertha! If Ilinca sings, give her 20 kreuzers and tell her it is from me.

On Christmas (1882, the author’s last Christmas – r. n.), all the servants are supposed to drink, as usually, ouzo. Safta will have to drink two glasses – one to me! On Christmas, at about half past one in the afternoon, and in the last Advent evening, at half past eight, I will be thinking of you all and, please, do mention my name at that time. I’m even curious if I’ll be hiccuping. I’

convins că niciodată în Bucovina nu s-a scris ceva mai profund, mai adevărat, mai zguduitor. Dar vine și sfârșitul romanului epistolar, când poate Timpul, după ce avertizează, „Măriorică, tu trebuie să fii pregătită pentru sfârșitul meu, să fii sprijinul tătuței, să nu plângi, să nu te prăpădești, căci zilele mele sunt numărate...”, formulează o cutremurătoare responsabilitate: „Nu lăsați să moară munca mea!”. Apoi, „încet, a adormit ca un sfânt”, iar paginile cărții trăite se lovesc brutal de albul copertii finale. Sfârșit.

Numai că Bucovina, insensibilă față de el chiar și în timpul celebrului proces al „Arboroasei”, pus la cale de un prea zelos și prea obedient procuror român al Bucovinei, al cărui nume nici nu merită încredințat posterității, Bucovina insensibilă și în ultimii lui ani de viață, dar și câteva decenii după aceea, până când naționalismul decadent avea nevoie de un simbol și i-a tulburat liniștea deplină, falsificându-l și lăsându-i „munca” în mormântul uitării, Bucovina, deci, îl abandonase, scapărul lui Ciprian înprospătând cu lumină doar altarele Banatului și ale Ardealului („oamenii mă cunosc mai bine decât la noi, în Bucovina”, „Acuma, de Bucovina să nu mai vorbesc: acolo nu mai e scăpare. Putrejunea a crescut prea mult, încât s-ar mai putea cura ceva, și numai un eveniment elementar i-ar mai putea scuti pe Românii noștri de pieire totală”, 8/20.09.1882).

N-aș putea spune că Ciprian Porumbescu s-a înșelat, dar mi-aș dori-o din tot sufletul (I. D.).

Il retire in my room then and think of you all and I will play a happy hora on my violin... I must be crazy... but, please, do these little things for me; they will make me tremendously happy.”

I copied this text several times in order to publish it. Every time I did it I felt grief. Never had a Bucovinean writer written something more profound, truer, more touching. This is my opinion. The end of the epistolary novel is now close. Time will do her work, Ciprian will warn: “Măriorică, you have to feel ready to see my life ending; be there for dad afterwards, don’t weep, don’t suffer; I am now enjoying my last days.” Then we shall witness him passing a great responsibility onto his kin. “Do not let my work die!” And then, “he died softly, the way saints do”, and the pages of the book encounter the callous white colour of the cover. The End.

More callous than a book cover had been Bucovina. Bucovina ignored Ciprian Porumbescu during the Arboroasa process, initiated by an overzealous Romanian attorney whose name is not worth being mentioned to the new generations, Bucovina ignored him in the last years of his life, and even afterwards, until the decadent Romanian nationalism needed a symbol. Then his peace was disturbed by falsifiers of images. While his work was still buried in forgetfulness. Abandoned by Bucovina, he will spread the light of his art in Transylvania and Banat. (“people know me here better than in our Bucovina, but I want to shut up about Bucovina... there is no escape there; corruption has grown incredibly, one can hardly think of curing anything; only a natural disaster could save our Romanians from their extinction as a nation”, 8/20.09.1882).

... I can hardly say Ciprian Porumbescu was wrong, but it is my strong desire. (I. D.).

Cântece patriotice

Codrul Bucovinei

Polonia-i învinsă, Ștefan a biruit,
Ioan, regele slăvit, e-nfrânt, zace rănit,
Iar douăzeci de mii viteji din oastea-i mare
Prizonieri sunt astăzi, lipsiți de apărare.

Roș soarele apune pe ceru-nflăcărat,
Parcă și el băut-a din sângele vărsat
Și parcă-ar vrea pe calea-i eternă să vestească,
Cu limbi de foc, cea luptă sălbatic-vitejească.

Craiul polon trimite la Ștefan soli de zor,
Greu încărcăți cu aur roșu-strălucitor:
– La Ștefan-vodă mergeți, acesta-i închinați,
Oștenii pân-la unul să mi-i răscumpărați!

Pornesc spre cortul mândru solii îndată,
Vorbesc cu dregătorii și aur le-arată.
Și-aceștia gândesc veseli: E chip de câștigat
Și pentru Ștefan slavă și pentru voievodat.

Patriotic Songs

The Wood of Bucovina

Steven has won and John, the defeated Polish king,
Is wounded. Twenty thousand fierce valiants of his
As pitiable pris'ners are waiting for the bliss
Of freedom. In exchange, they'd give almost anything.

The sun is shining, red, on a wildly flaming sky,
It's like the sky's been drinking the blood that had been shed.
It's like he wants to open a mouth, tell, go ahead
Fiery about a battle - audacious, forceful, wry.

The Polish king is giving his messengers a lot
Of gold. "Go and tell Steven I can't have such a lack
Offer him this and buy my imprisoned soldiers back!"
The messengers depart with the jewels they have got.

They reach the tent. No luxury, still, the sight of pride.
The messengers are showing gold, once they've been shown in.
The ministers think: this is an occasion to win
Glory for both our prince and our Moldavian side.

– Primește-aceste daruri, voievoade luminate,
Dă-acestor prinși în luptă dorita libertate!
Ia aurul, ridică un monument al țării
Din piatră, martor vremii, să nu fim dați uitării!

Se-ncruntă voievodul și peste câmp privește
Unde mai strigă moartea și sângele-aburește:
– Din marmora cea rece un monument vreți voi?
Nu! Altul mult mai falnic va povesti de noi!

Trimiteți solii-acasă, rămân polonii-aci,
Ei înșiși monumentul cel falnic l-or zidi!
Câmpia bătăliei ei să mi-o are-ndată,
Lungime două mile și una milă lată,

Și jir de fag s-arunce-n pământul plin de sânge...
Va răsări un codru ce-n veci nu se va frânge,
În măduva-i, în creanga-i s-a strecurat odat'
Viteazul nostru sânge, ce astăzi s-a vărsat.

Smucit de vifor, codrul să strige cu tărie:
„Aici a-nvins românul cel tare-n bătălie!”
Frunzișu-n vântul serii să-ngâne liniștit:
„Somn lin, viteji ce-aicea, luptând, ați biruit!”

Și zi și noapte-oștenii mândrului crai leșesc
Tot ară și plantează și mulți se prăbușesc.
Curând pe cea câmpie răsare înverzind
Al Bucovinei codru, izbânda-n veci vestind*.

"Receive these gifts, Moldavian voivode, and, please, assent!
Give these imprisoned people the freedom that they long for
And use this gold from our king John, use our offer
To raise this land a statue, cathedral, monument..."

The voivode frowns, beholds the fields and then speaks out:
"Where there is blood and death still calling, you'd enjoy
Seeing a monument? A speechless marble toy?
No! I will have a wood here, I'll command trees to shout!"

Send home the messengers, let stay the warriors.
It is them who shall raise the monument I will
Have raised! I'll have them plough the battle field, one hill –
Three miles of land – a wood! In rustle... Glorious...

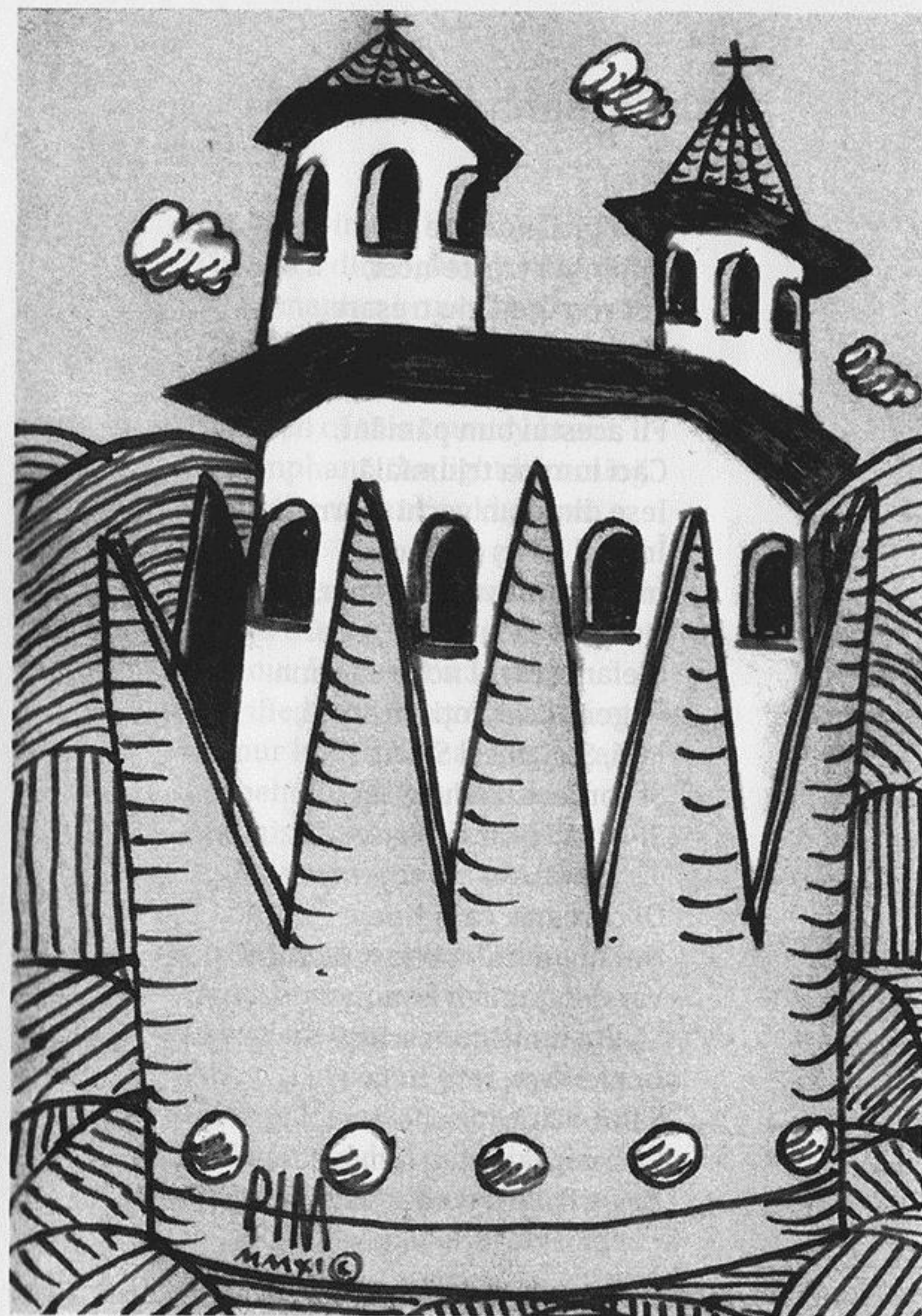
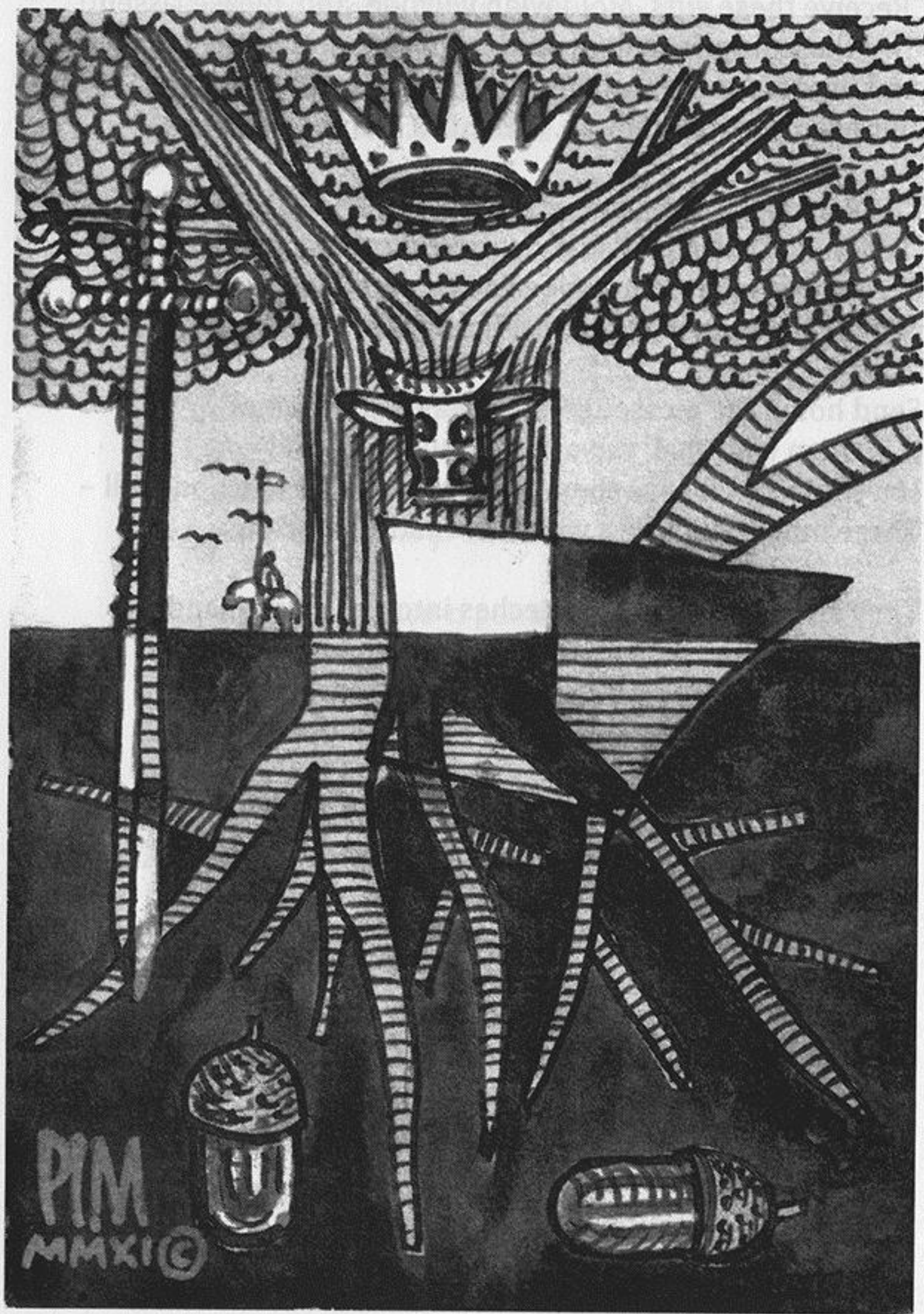
They shall cast masts of beeches into the bloody land...
An everlasting wood shall then rise and tell a story,
It slipped once in its essence, in everlasting glory
Brave, our manly blood. I think you understand.

Under the scary snowstorm, in force, the wood shall call:
"It's here were brave Romanians once won. It's here, it's here!"
The leaves shall gently utter with the wind all a clear
Wish: "Rest in peace, dear valiants, rest in peace, each and all..."

And they plough. And they plant, and some fall. Day by day.
The proud Polish king's soldiers, ever since, scarcely pausing.
And soon on that large field, it will grow, to skies rosy
The wood of Bucovina. Victory signs will stay!

* LEU, Paul, *Ciprian Porumbescu*, Editura Muzicală, 1978, pp. 174, 175

Coroana Moldovei

Pe a țării noastre zare
O lumină crește-ncet,
Tot românul viu tresare
Ca din moarte învîiet!
În genunchi, toți, cu sfială,
Fii acestui bun pămînt,
Căci lumina triumfală
Iese dintr-un vechi mormînt!
În acel locaș de pace
În al morții veșnic somn,
De trei veacuri cine zace?
Ștefan, bravul nostru Domn.
În genunchi, toți, cu sfială,
Iată, Ștefan cel Slăvit
Și coroana-i triumfală,
Și-al său braț nebiruit!

O! coroană, ca și tine,
Noi în umbră-am fost pierduți,
Varsă-n țară vii lumine
Să fim lumii cunoscuți!
În picioare, toți, cu fală!
Saltă, saltă, țara mea,
Căci coroana-ți triumfală
Ea pe frunte-ți va șede!

* MORARIU, Leca, *Irachie și Ciprian Porumbescu*, Editura Muzicală, 1986, pp. 286, 287

The Crown of Moldavia

Far away, in the horizon,
There's a dim light growing clear
All Romanian brows rise on
This day blessed, Heaven's near!
On our knees in awe, Romanians,
Children of this country brave,
Tryumphant, the light is coming
From the valiant's old grave!

In that peaceful place, for cent'ries,
Who's the hero who is resting?
It is our Prince, it's Steven
Glorified, our Prince. We're fretting,
On our knees, in fear and awe,
Lo, behold, Steven the Great
And his crown we see and saw
And his arm – never too late...

Crown serene, much like you, we
Dwelt abandoned in the shade,
Cast your light upon us, be
Witness of our deeds; you're made
Up of gold and precious stones!
And you, land of mine, be glad:
Splendid crown the valiant owns,
Splendid jewel your brow had!

Altarul Mănăstirii Putna

Domnul Ștefan, viteaz mare, ce-a dat groază prin păgâni
Locaș sfânt creștinătății astăzi vrea să facă dar,
Și pe malurile Putnei, cu vitejii săi Români,
Merge să aleagă însuși locul sfântului altar.

Mare obște îl urmează și pe culme se lățește,
Pe-ai lor cai sirepi și mândri, ca la semnul de război
Precum aburi de pe baltă, când lumina asfințește,
Buciumul vuieste-n munte, sună valea de cimpoi.

Căpitani, ostași cu zale și cu platoșe de fier,
Al Moldovei steag de fală fâlfâie cu fală-n cer.
Iată că lângă-o movilă Domnul Ștefan s-a oprit,
Totul tace, ochii țintă, stă poporul neclintit.

Trei ostași cu arce-n mână, pe movilă cum se urcă;
Doi ca zimbrul, ageri, mândri, nalți ca bradul de la munte,
Pe-ai lor umeri poartă glugă, la brâu paloș, și pe frunte
Cu-a lor lungi și negre plete se coboară-o neagră țurcă.

Ei ades cu-a lor săgeată, repezită sus în nor,
Printre-a fulgerului focuri au oprit vulturul-n zbor.
Multe fiare din cei codri, mulți dușmani tineri, semeți,
Drept în inimi, drept în suflet au simțit a lor săgeți.

Căci ei sunt ostașii vrednici ai lui Ștefan, Domn cel Mare,
Ce-și gătește-acum săgeata, s-o izbească-n depărtare.
„Copii, trageți, eu voi astăzi să mă-ntrec în arc cu voi!”

The Altar of the Monastery of Putna

Steven, our prince, the valiant who made heathens shake and shiver
A new home in our valleys will give Christianity,
With his bold Moldavian archers, near Putna's waves of silver,
He will go himself to choose where the altar is to be.

What a host of people follows, mounted on amazing horses,
What a host of people hails – eyes and voices, hearts with cores!
Like the dawn vision of ponds is filled with hazy shapes of torches,
Bagpipe sounds fill our valleys and the bucium (explicat) deeply roars.

Captains, soldiers with breastplates and with iron harnesses,
Flutter with majestic movements the Moldavian flag they hallow.
Next to a smooth-sloped hummock Steven, the prince, focuses
On the people and the people, keeping silent, follow, follow.

Soldiers, three, bows in their hands, resolutely climb the mound;
Two of them, tall sturdy aurochs, fir trees, of their height aware,
Wear their broadswords at their waist, a cowl on their shoulders,
round,
And a black and shiny țurca on their black and shiny hair.

Not once have they stopped the eagle in his high majestic flight,
Not once, by freeing an arrow through the lightning and the rain.
Beasts of woods in Bucovina know and fear them and they're right:
It was of their kin the fairest and the strongest who was slain.

'They are no more and no less than the soldiers of Steven,
Who's preparing now an arrow he'll be shooting far away.

Astfel zice Domnul Ștefan, iar voinicii, amândoi

Se pleacă, arcele-și încoardă, trag, săgețile lor zboară,
Spintecă repede vântul ce dă foc și vâjâiește,
Se tot duc ca gândul și de-abia ochiul zărește
Pe câmp departe locul unde se coboară.

Ura-n ceruri se ridică! Urlă dealul, clocotește!
„Să trăiți, copii!”, le zice Ștefan, ce-acum se gătește.
Zbârnâie coarda din arcu-i, fulgeră săgeata-n vânt,
Piere, trece mai departe și-ntr-un paltin vechi s-a frânt.

„Acolo va fi altarul!”, zice falnicul monarh,
Ce se închină și se pleacă pe războinicul său arc.
„Să trăiască Domnul Ștefan!”, mii de glasuri se ridică
Și poporul, jos, pe vale, umilit în genunchi pică.

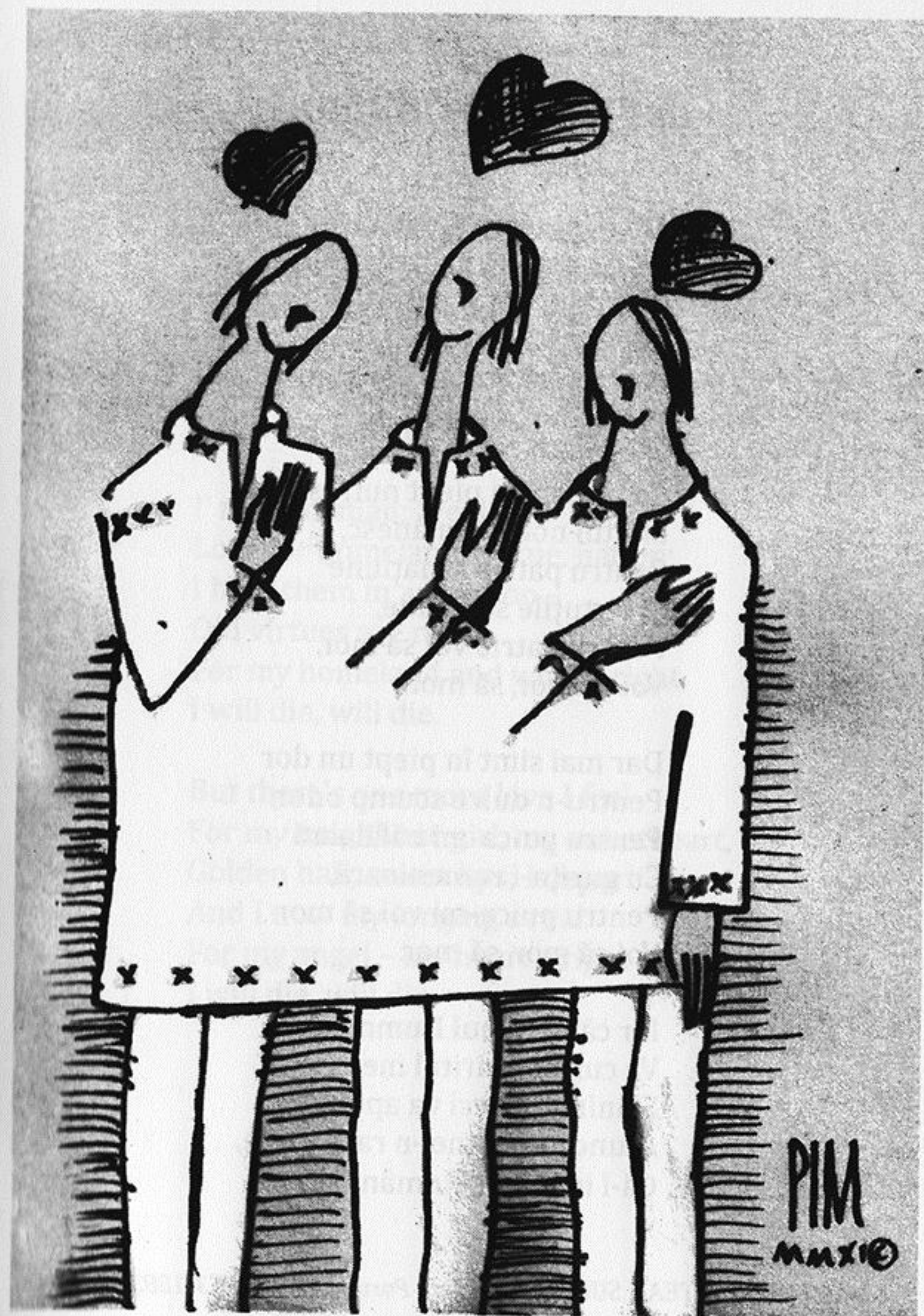
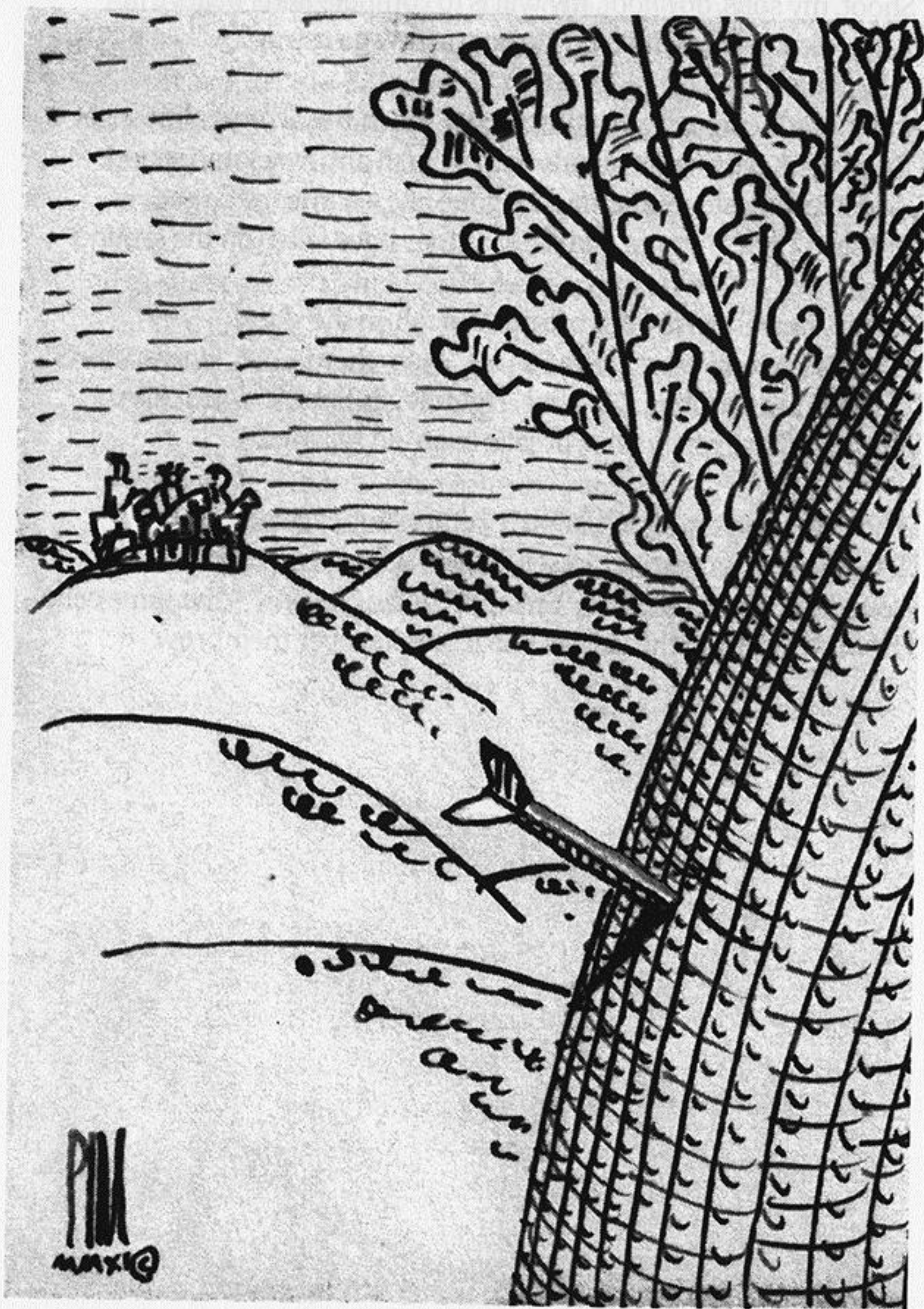
"Shoot, my sons, do shoot, my will is to compete and I believe in
Ye, Moldavian lads who won't let any arrow go astray!"

And the lads come, stretch their bows, shoot, the arrows almost get
Out of sight, parting the winds with a harsh and awesome sound.
Gone like fantasies and thoughts, gone like a name we forget...
And seen back... remote and dark, as they have fallen on the ground.

Hurrah, hurrah on the hill, hurrah, hurrah, in the skies!
"God bless ye, my boys", says Steven, "Bless them, Lord, forevermore!"
"Our domn's shooting..." Silence. Lightning is his arrow as it flies...
Vanishes, flies even further, breaks in an old sycamore.

"There shall be the altar!", "Altar!", "Altar, altar...", valleys echo,
Not before he's crossed himself, Steven will rest on his bow.
„Long live Domnul Ștefan!", "Ștefan!" "Ștefan, Ștefan..." – the same echo...
The Moldavians in the valleys kneal, and uncover their brow.

Inimă de român

Am o inimă în piept
Ce-mi palpită pentru drept,
Pentru drept și datorie,
Adevăr și armonie,
Pentru dreptu-mi voi să mor,
Voi să mor, să mor.

Ca român, în piept nutresc
Simțul nobil românesc,
Pentru patrie și națiune
Și virtuțile străbune,
Pentru patrie voi să mor,
Voi să mor, să mor.

Dar mai simt în piept un dor
Pentru-n dulce scump odor,
Pentru puica-mi bălăioară
Cu gurița-i rumenioară,
Pentru puica-mi voi să mor,
Voi să mor, să mor.

Iar când bunul Dumnezeu
Va curma spiritul meu
Și inima-n veci va apune,
Atunci, Doamne,-n rai o pune,
Că-i inimă de Român!*

---

* MUZEUL JUDEȚEAN SUCEAVA, *Ciprian Porumbescu (1853-1883)*, Suceava, 1983, pp. 45, 46

Heart of a Romanian

In my chest a heart is beating
For what's right, for duty, honour,
Truth and harmony, not glamour,
That's the way my heart is treating
These ideas. For what's right
I will die, will die.

I'm Romanian; I feel
Love for homeland, virtue, nation;
I hold them in adoration –
Old virtues are real.
For my homeland and what's right,
I will die, will die.

But there's one more love I feel
For my neighbour girl, my sweetheart,
Golden hair, sweet lips; I depart
And I now my longing's real.
For my angel – my heart's right –
I will die, will die.

Trei culori

Trei culori cunosc pe lume
Ce le țin ca sfânt odor,
Sunt culori de-un vechi renume
Amintind de-un brav popor.

Cât pe cer și cât pe lume,
Vor fi aste trei culori,
Vom avea un falnic nume,
Și un falnic viitor.

Roșu-i focul vitejiei,
Jertfele ce-n veci nu pier
Galben, aurul câmpiei,
Și-albastru-al nostru cer.

Multe secole luptară
Bravi și ne-nfricați eroi
Liberi să trăim în țară
Ziditori ai lumii noi.

Iar când fraților m-oi duce
De la voi și-o fi să mor
Pe mormânt, în loc de cruce,
Puneți mândrul nostru tricolor!

In the World I Know Three Colours

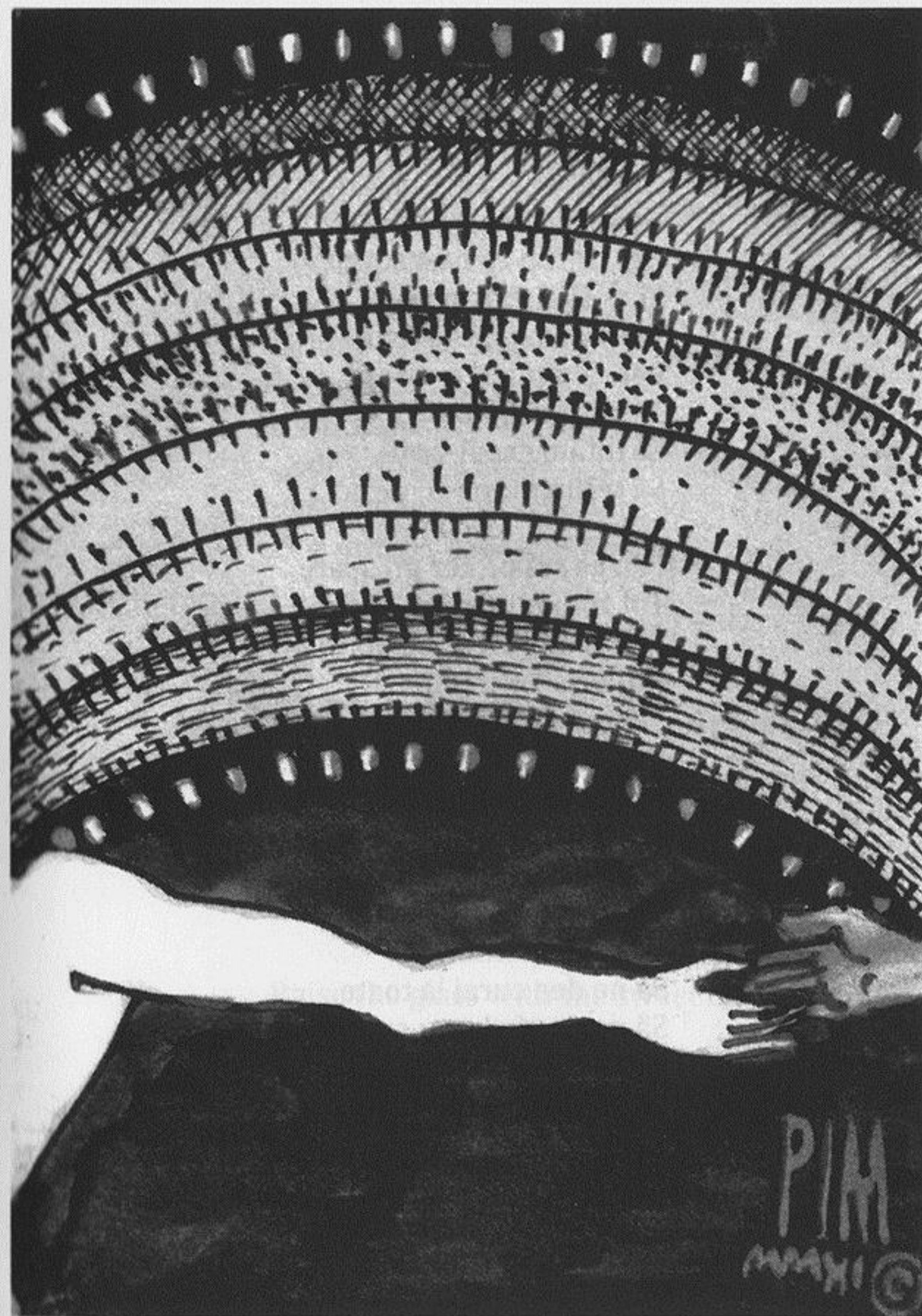
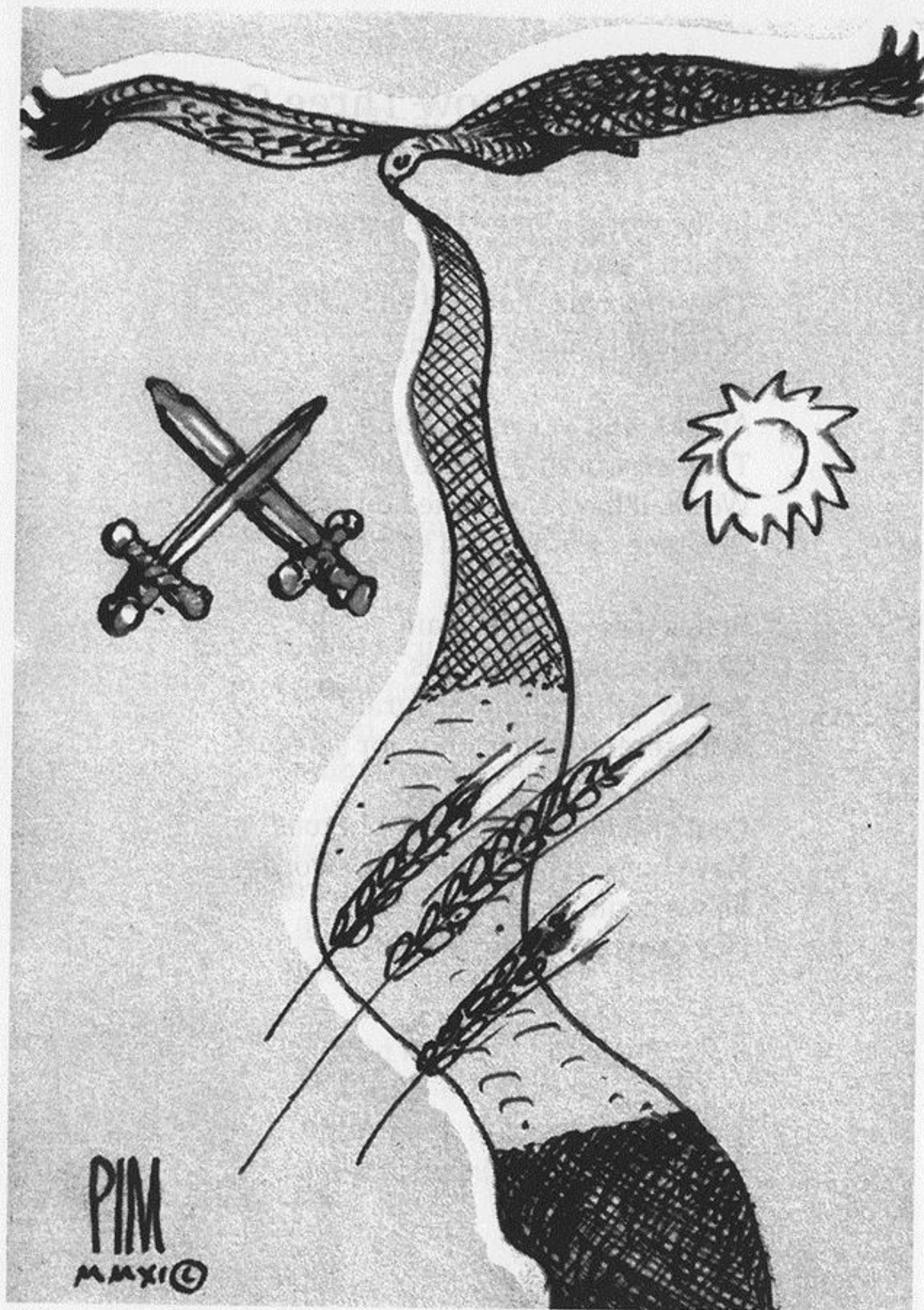
In the world I know three colours,
Which I hold in adoration,
They describe the fame and valour
Of a people and a nation.

And as long as every colour
That we worship shines on brightly,
We shall have the name and ardour
Of a race so brave and knightly.

Red is bold, a noble stain,
Sacrifice that never dies,
Yellow fields, abundant grain,
And, serene, blue stands for skies.

Cent'ries long, our boldest heroes
Have been fighting with the sword
So we could keep our credos;
Our progress, their reward.

Hora

Haideți, frați, cu bucurie,
Hai cu toți să ne-nsoțim
Și în sfântă armonie
Viața să ne-o îndulcim.
Pân'ce timpul tinereții
Ne inspiră plin de foc,
Să uităm greul vieții,
Să trăim numa-n noroc!

Pân'ce stă pe cer un soare,
Tot români voinici să fim,
Pân'ce înflorește-o floare,
Nația să ne-o iubim;
Pentru patrie și bine
Viața o sacrificăm,
Pân'ce curge-un sânge-n vine,
Pentru națiune ne luptăm!

Închinați pocalul dulce
Geniului nemuritor
Să ne dea curaj la toate,
Să ne dea la lucru spor;
Dați-vă, deci, mâna dreaptă
Sub un sacru jurământ
Că-n unire și-n frăție

Veți trăi pân' la mormânt!

---

* MUZEUL JUDEȚEAN SUCEAVA, *Ciprian Porumbescu (1853-1883)*, Suceava, 1983, pp. 46, 47

The Hora

Come on, bros, in happiness,
Let us gather here
And let our togetherness
Bring a bit of tenderness,
Bring our fates near.
Enthousiastic, youth-inspired,
Let's be like a boy!
Forget hardship, mis'ry, tired
Hours; let's have joy!

As long as we can see a sun,
Let us be strong and daring,
Before the blossom, white, is gone,
Let us be good an caring;
Caring for our homeland dear;
Ready to sacrifice
Our lives; there is life in our hands,
No one will perish twice!

Raise the glass with the sweet liquor
To the genius eternal;
May he give us strength and vigour,
May he give us all a vernal
Gusto! Let us swear: we'll live
Like a family from now on
And we will never deceive
One another – till we're gone!

Suspinul prizonierului

Amară mi-e viața, amară pân-la moarte,
De tot ce mi-e sincer, de tot ce mi-e sfânt
M-a despărțit o crudă, tirană oarbă soarte,
Ah, n-am nici o speranță și oi să mor plângând!

Pe nime' n-am, pe nime' cui să mă plâng cu jele,
Ah, numai ziduri mute și lanțul zurăind,
Aici îmi pierd junețea, aici zilele mele,
Ah, n-am nici o speranță și oi să mor plângând!*

---

* STANCA, Horia, *Ciprian Porumbescu / Portretul unui mare animator*,
Ed. Dacia, 1975, pp. 115, 116

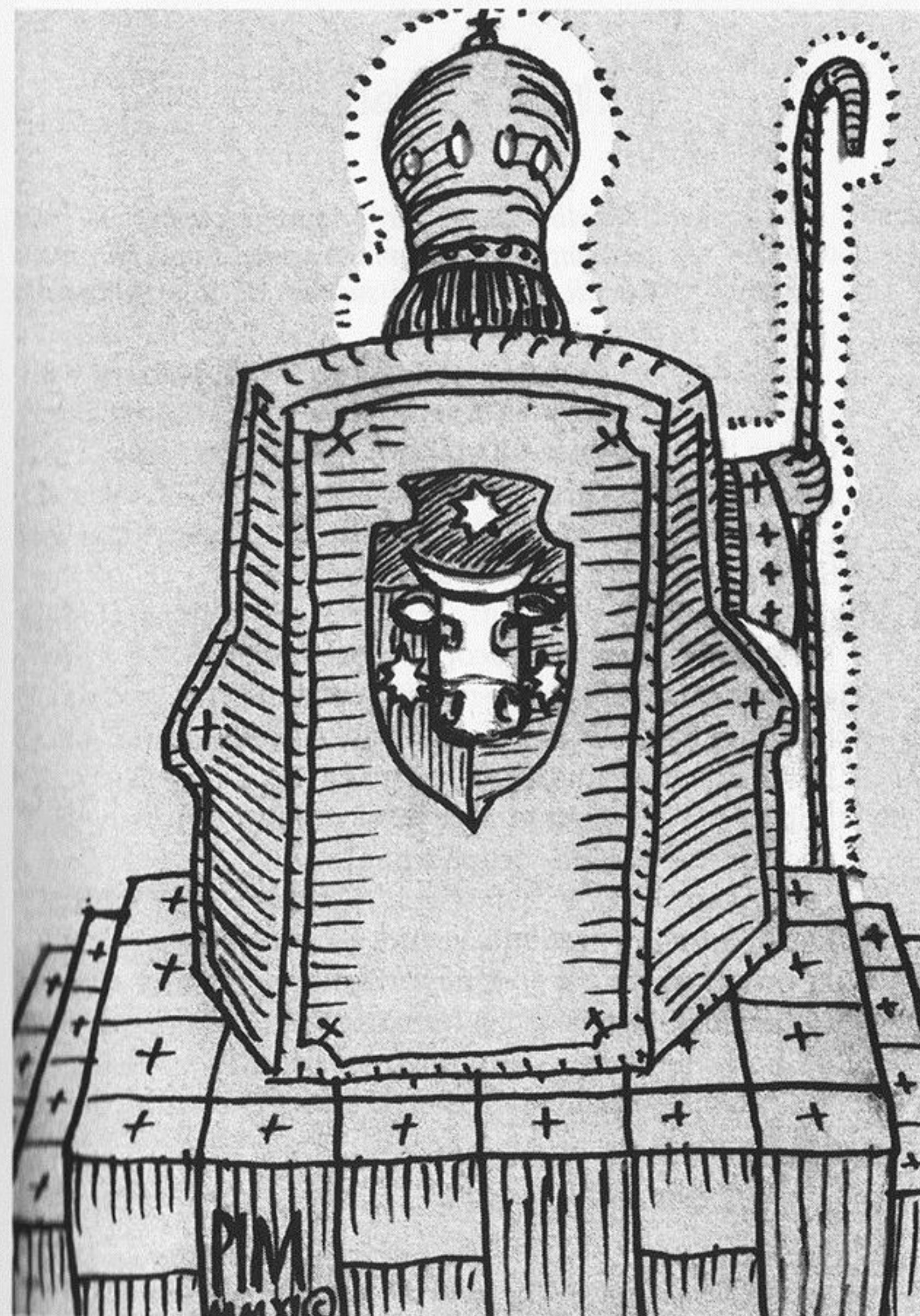
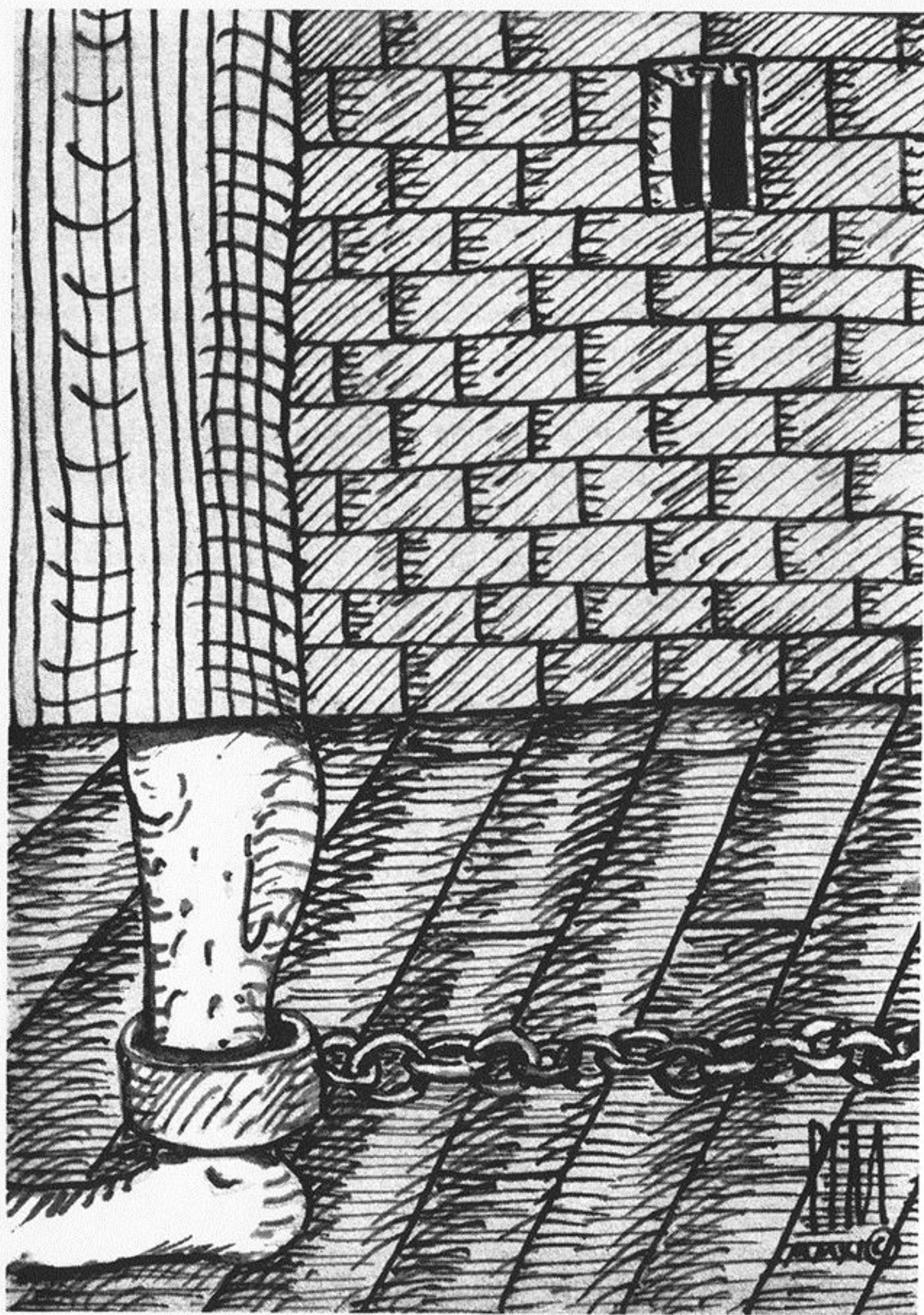
A Prisoner's Cry

Oh, bitter are my hours until I'm in the grave,
I'm ripped apart from all I've been cherishing as holy,
I'm cast in all this mis'ry, forgetfulness and folly
By blind tyrannic fate, as by a pow' rful wave.

There's no one who can hear me calling or my sigh,
Oh, deaf are all these walls, oh, gruesome sounds the
chain,

It's here where I will perish, my prayers are all in vain,
There is no hope for me, in tears I will die!

Imn ad-hoc

*Imn festiv, la primirea solemnă a Înalt
Preasfântiei Sale, Domnului Arhiepiscop și Mitropolit
Teoctist Blajevici, la sosirea Î.P. Sale în Eparhia
Bucovinei, Cernăuți*

Pe cerul Bucovinei, o zare azi apare,
O zare luminoasă, de-un mândru viitor,
E zi de bucurie – e zi de veselire
Ce farmecă poporul de bine mult dorit,
Să fericească țara, azi bine au voit.

Lumina pentru viața și scopul ei prea sfânt,
Protector-nalt și tare, ce-n inima-i îmbină
Dreptate ne-ndoită cu-n spirit bun și blând,
Deci saltă, Bucovină, de multă bucurie,
Îmbracă-te-n veșminte de luciu și veselie,
Căci unul se apropie, ocupă tronul său!

La noi, stând cu credință, virtute și constanță
La orice ocaziune și greu neprevestit –
În Teoctist Blajevici avem fermă speranță
De-un viitor ilustru, de-un timp prea-fericit!

An Ad-hoc Anthem

*Written on the occasion of the solemn
welcoming of His Eminence, the Archbishop and
Metropolitan Teoctist Blajevici in Cernăuți*

New horizon shows itself on the sky of Bucovina!
New horizon clear and bright, new horizon, glorious future!
It's a happy day today; I could say it hasn't been a
Cheerful day like this before many years; this day will nurture
Our land, people and name. A day blessed, a day known.

Light is for the eyes, for life, for the living and the growing,
A wise, but mild man is taking the Metropolitan's gown.
So, rejoice now, Bucovina, the good angels are now throwing
Good-fortune seeds in your valleys, on your peaks, in every
town.

Take your own bright gown of sunbeams, land of mine, and do
it knowing

That the Metropolitan will be seated on his throne.

In faith, virtue and patience, down roads, or paths and slopes,
In prosperous happy days, or days "without a dime",
Was Teoctist Blajevici with us! We keep our hopes
For an illustrious future, a more than blessed time!

* MORARIU, Leca, *Iracleie și Ciprian Porumbescu*, Editura Muzicală, 1986,
pp. 275, 276

Cântece studențești și cuplete

Vechea noastră gardă

Ce scânteie deodată
Din noaptea înstelată
Atât de viu,
Cu luciu roșu auriu?
Ce trece-n fundul zării
Ca negura-nserării,
Semeț pășind
Cu viers vioi cântând?
E vechea noastră gardă.

Cine-ntârzie adese
La încărcate mese,
La chef și vin,
Golind pocalul plin?
Și-nfruntă vijelie
Și-a zeilor urgie,
Mereu voioși,
Cu foc și curajoși?
E vechea noastră gardă.

Students' Songs and Satirical Songs

Our Old Guard

What's sparkling in the night
So suddenly, so bright,
So golden-red
All a... glitter?
What goes beyond the horizon line
As soon as it's got dark and, fine
And cosy, streetlights are lit,
Proud attitude –
I'd drink a liter
With them: our old guard!

Who's always being late
For sleep? A cruel fate
Will simply keep inviting
Them all for boozing, partying,
So, who goes late to bed?
(And all a glitter?).
Who will defy a tempest,
Bravely wrapped in the latest
Of uniform designs?

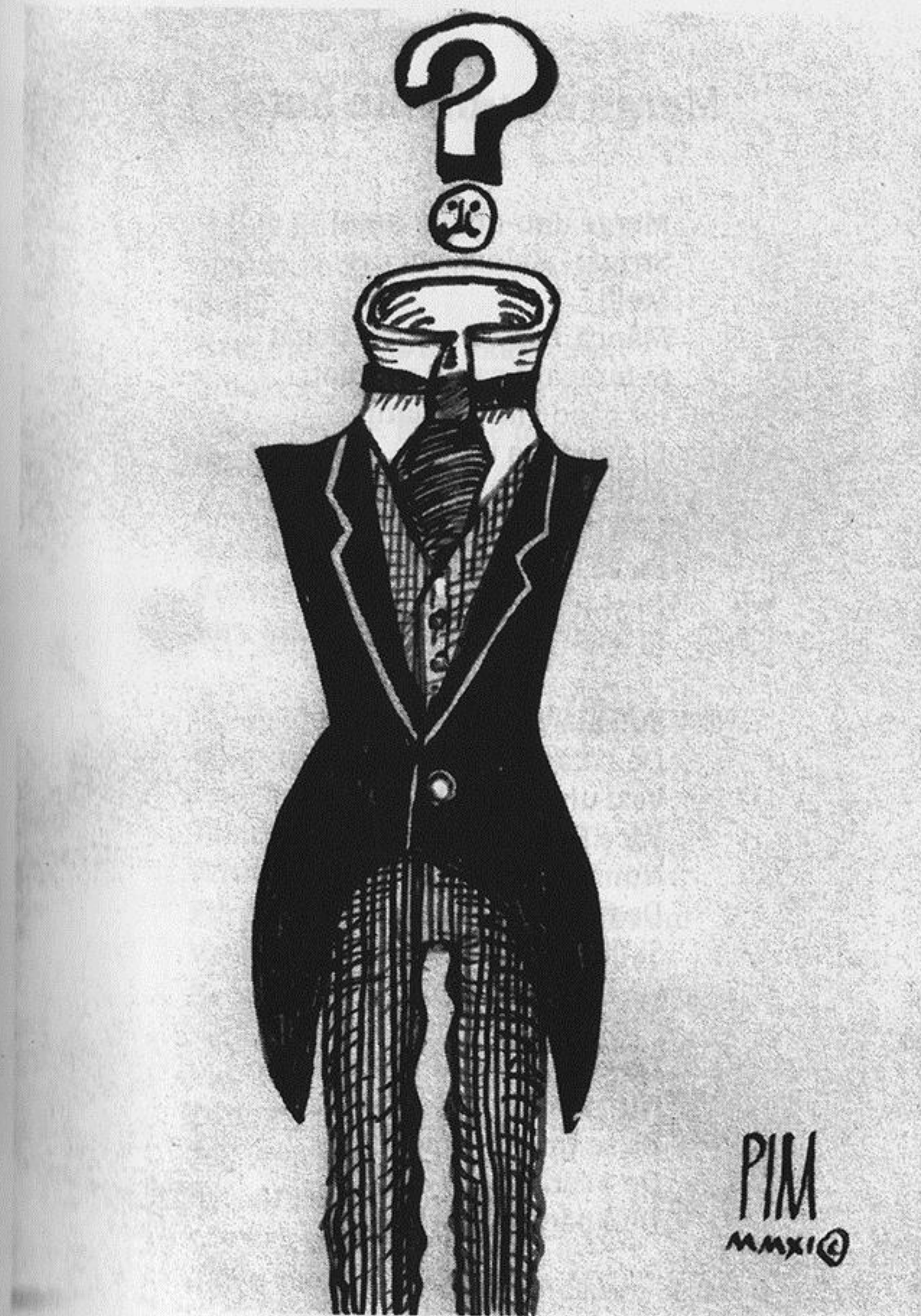
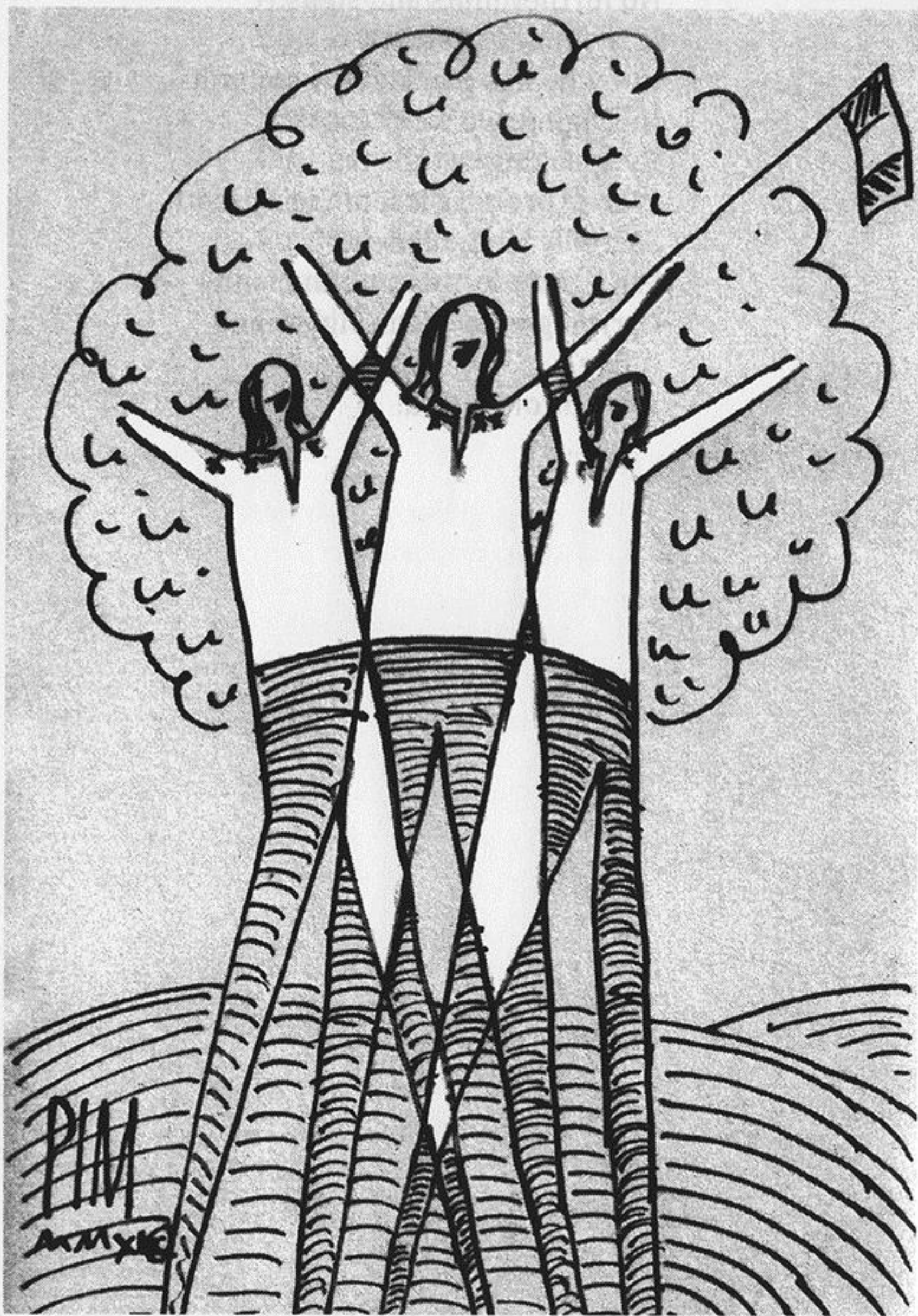
A cântecului culme
Cine-o atinse-n lume?
Și-al cui cuvânt
E sfânt pân-la mormânt?
Cine pentru onoare
Și pentru țară moare,
Purtând cu drag
Al gardei mândru steag?
E vechea noastră gardă.*

---

* LEU, Paul, *Ciprian Porumbescu*, Editura Muzicală, 1978, p. 90

No further hints and signs:
It is our old guard!
But who has reached the summit
In singing; we won't harm it
By speaking out the truth!
Whose promise is like their breath,
Sacredly kept, till death?
Who'd die for honour and land?
Carrying with a firm right hand
A flag?
It is our old guard!

Merge unu-ntr-un hotel

Merge unu-ntr-un hotel
Strigă: - Kelner, auf der
Stell! *
Mâncă, bea ca-un grof bogat
Și fumează ca-un magnat,
Iar când vine la plătit,
El afară o-a tulit!
Și de ce, de ce, de ce?
Că-i domn cu guler și cu frac,
Cu castor și papuci de lac,
Deși-n pungă-i suflă vânt,
El e domn pe-acest pământ!

Suflă iarna-un viscol rău
De-ți cauți iute cojocul tău,
Vezi un domn, de îngâmfat
Face Fensterpromenad **
Numa-n bluză de satin!
De fudul! Un paladin!
Și de ce, de ce, de ce?
Că-i domn cu guler și cu frac.

De-mprumuți altuia bani,
Nu-i mai vezi în zeci de ani.
Ba se ține de-atacat
De-i ceri înapoi îndat';
De-l părăști la tribunal,

* Chelner, la ordin! - traducere Victor Morariu

** Promenadă prin fața ferestrei adoratei

A Guy Enters a Hotel

A Guy Enters a Hotel
And shouts: - Kellner, auf der
Stell!
Eats up, drinks up like a count
Smokes cigars and looks around
Like a prince. Now he must pay.
Where is he? He's dashed away!
And again: why? Why? Why? Why?
He's a gentleman in a tailcoat;
Beaver fleece, a shiny shoe,
Airy pockets, now guess who!

Frost and snowstorm, cold and windy,
My cojoc is warm, not trendy;
I see a man, as old as dad,
Taking his Fensterpromenad
With an "airy" satin shirt on!
Flirt with the cold! Flirt on, flirt on!
Vanity, no fair - and why?
Because he's a gentleman in a tailcoat.

Money if you lend, remember,
To some Club X-Club Y member,
You won't see it very soon!
He's offended if, at noon,
You call to get back your cash.
If you sue him, he'll sneer: "Ași!"
He'll win on paper, walk by,

El câştigă, zău, formal
Şi de ce, de ce, de ce?
Că-i domn cu guler şi cu frac.

De se-ntâmplă-un post vacant,
Ah, atunci un complesant,
Pentru că-i un proteje,
Iacă-i comisar în spe!
Tu ai merite, el nu,
Dar postu' nu-l capeţi tu
Şi de ce, de ce, de ce?
Că-i domn cu guler şi cu frac.

De-ai fost la un birt vestit
Cu nu's'care, de-ai chilit
Şi aţi tras hăt, binişor,
Pierzi îndat-al tău decor;
De-a şi pica el mort de beat,
Tot tu, nu el te-a îmbătat,
Dar de ce, de ce, de ce?
Că-i domn cu guler şi cu frac.

Pleci de-aici pân-la Lujeni
Tu şi-un domn, cu Eisenbahn,
Conductorul, vei vedea,
Deschizându-ţi o cupea,
Ție-ți zice: „Marsch daher!”
Lui: „Ich bitte gnad'ger
Herr!”
Şi de ce, de ce, de ce?
Că-i domn cu guler şi cu frac.

* „Marş încoace!”

** „Poftiți, slăvite Domn!”

Sneer again. Why? why? why? why?
He is a gentleman in a tailcoat...

There's a vacancy. Compete
Now against protégé Pete,
Graf, Burggraf of So-and-so,
Inspector of Police; you know...
All your efforts are in vain.
Spare your fragile heart some pain:
Just be wise and don't apply!
And again: why? why? why? why?
Because Pete's a gentleman in a tailcoat.

If you've been boozing in some pub
With So-and-so-and-so, don't "grab
Your chance" to make your image good!
Just try to understand you're fooled!
May he drop dead from all the booze,
Remember: only you will lose
Face. And again: why, why, why, why?
He's a gentleman in a tailcoat.

You are leaving for Lujeni
You and him, by Eisenbahn,
You will see the porter running,
Flying, op'ning a compartment,
He'll say to you: „Marsch daher!”
And to him: „Ich bitte gnad'ger
Herr!”
And again: why, why, why, why?
He is a gentleman in a tailcoat, have you forgotten?

Altu-un mare amploiat
 La cântălării de stat,
 Dă emisuri* ca-un tatar,
 Încă cere biruri mari,
 Deși mulți se plâng că-i greu,
 El își merge drumul său...
 Și de ce, de ce, de ce?
 Că-i domn cu guler și cu frac.

Mulți țărani îi ascultați**
 Tot de chin îi apărați,
 Altul, de când e făcut,
 El în veci nu s-a bătut.
 Țăranul merge în foc,
 Iar ista bea la poloboc,
 Și de ce, de ce, de ce?
 Că-i domn cu guler și cu frac.

De te-a pus un rău păcat
 Să gândești la însurat
 Și-ai ales pe gustul tău –
 N-a fi-a ta! Ești nătărău!
 Vine altul mult prost!
 Pe-ista-l vrea așăși de-arost!
 Și de ce, de ce, de ce?
 Că-i domn cu guler și cu frac.

Ești, de-exemplu, la un bal,
 Angajezi la joc, formal;
 Ea-ți răspunde nesmintit:
 „O entschuld'gen! Ich bin mud!”***.
 Vine altul, târâit,

* Ordonanțe

** Recrutați

*** „O, scuzați! Sunt obosită!”

Here's another. Big fat clerk,
 (De facto a big fat jerk),
 He decrees and decrees again,
 Over and over again and
 Asks huge rents;
 Everyone complaints:
 It's not easy.
 He will keep pleasing
 Himself. And again: why? why? why? why?
 Because he's a gentleman in a tailcoat.

Many peasants will be heard,
 Supported, protected. Hurt?
 Offended? They may speak up!
 But this man, he never fought
 In a war. He always thought:
 "Let the peasants fling themselves
 In the fire! On my shelves,
 There are my bottles of țuica!
 And tomorrow comes my puica!
 Let the foolish die...
 Pardon... "why?"
 I am a gentleman in a tailcoat."

If you no longer tease and tarry
 And seriously plan to marry...
 And you have chosen! Just for you
 The girl appears to be – guess who
 Will be the choice of the delicate maid?
 Stupid and bald and bad-mannered and... they'd
 guess in no time who, some bright little boys:
 "The... gentleman over there,
 in a tailcoat..."

Cu-ista joacă – acu' nu-i „mud”,
Și de ce, de ce, de ce?
Că-i domn cu guler și cu frac.

Și de-ai fost cumva-nvitat
La o „soare de stat”
Vezi că pe-altu-l fac baron!
Pe tin' te bagă-ntr-un cotlon,
Deși-ai studii și maniri”,
Nu ești ca dânsul cavalir!
Și de ce, de ce, de ce?
Că-i domn cu guler și cu frac

L-Arboroasa s-a înscris
Oareșicare din Timiș,
El îi membru fondator
În prezent și-n viitor!
Dar taxa, asta-i bagatel!
N-o mai plătește nici defel!
Și de ce, de ce, de ce?
Că-i domn cu guler și cu frac.

Și așa, trăit, muncit,
Mori, c-așa e sorocit!
Vezi, atunci, lumea de-aci
Cum te știe prețui:
Lui îi cântă Stadtmusik***,
Ție, nici un cucurig!
Și de ce, de ce, de ce?
Că-i domn cu guler și cu frac****.

* La un protocol

** Manieren – conduită impecabilă

*** Muzica orașului

**** MORARIU, Leca, *Irachie și Ciprian Porumbescu*, Editura Muzicală, 1986,
pp. 230, 231

You've been living, striving, working,
And you' ll die. No one will sing
A note or a pause.
He' ll enjoy some Stadtmusik
Performance post mortem – why?
He is a gentleman.
In
a
tailcoat.

Criza de bani

Să vă cânt cu vocea lină
De ce-acu', de zece ani,
Peste biata Bucovină
A căzut criza de bani.

Unde mergi, acu', pe stradă,
Întâlnești numai târlani
Ce ne-nșeală și ne pradă,
Iată, dar, criza de bani!

Șvăbălăi din toată lumea
S-au înmulțit ca guzgani
Ce deșartă fondul nostru*,
Iată, dar, criza de bani!

Damele își poartă multe
Ciobotele-n gaetani
Și frizura ca un munte,
Iată, dar, criza de bani!

Pudruite și sfeclite
Cu pudră de cinghisca,
Decoltate de un metru,
Iată, dar, criza de bani!**

---

* Averele Fondului Religionar

** MORARIU, Leca, *Iraclie și Ciprian Porumbescu*, Editura Muzicală, 1986, pp. 233

Economic Crisis

Minstrel sings, his gentle voice
Trembles at the thought of it:
"Bucovina... girls and boys...
Is in crisis, is faillite."

Wherever you turn your head
You will see a tidy-dressed
Cheat. His conscience's gone and dead
Bucovina...s being un-dressed...

Our damsels only wear
Boots with laces and no-rest
On the dance floor. And high hair-
Buns! The country... is being un-dressed...

On their cheeks, two pounds of powder
From Mongolia or the West,
Décolletages seem enormous,
Bucovina...s being un-dressed...

They've been studying in convents
For ten years, eleven; lest
They should stay unmarried. Knowledge?
They do know how to be dressed.

Demoazele prin convicturi
Studiază zece ani,
Iar când ies nu știu nici buche,
Iată, dar, criza de bani!

Teologii de acum
Îngâmfați-s ca curcani,
La pețit cer mii și sute,
Iată, dar, criza de bani!

Muzicanți, la noi, în țară,
S-au înmulțit ca ciobotari,
Dacă chiar și N. N.,
Iată, dar, criza de bani!

În Costâna, de exemplu,
Cuconășul Emilian
Joacă rol de artist mare,
Iată, dar, criza de bani!

Theologians and priests,
By all vanities possessed,
Demand dowries: thousand crowns,
Bucovina...s being un-dressed...

Cisla*

Corul deputaților:

Cisla noastră mult vestită
Azi s-a strâns să ție sfat.
Pentru bine e-ngrijită,
Pentru drept și pentru sat:
Vornicu ** - i vestitul țării
Și cu patru deputați,
Noi suntem capul grămezii,
Toți ni-s nouă-ncredințați.

Deci, bădică, vornicele,
Să ne spui ce-i nou prin sat,
Ce greutate sau ce jale
Avem noi de alinat!

Deputatul I:

– Tăceți, tăceți ca să grăiască!
– Badea vornic să trăiască!

Vornicul:

Blagocinstiți consăteni
Din Prostești și din Făleni,
Creștini buni și toți cu minte,
Ascultați a mele cuvinte!

* Adunarea consilierilor (deputaților – cum se numeau) comunale

** Primarul

The Cisla

Deputies' Chorus:

Our famous glorious Cisla
Have been gathering.
Our Cisla, yes, it is a
Village-everything:
Glory nr.1, the vornic,
Deputies – four, wise;
We're the head of the heap; tonic,
We'll judge, heal, advise.

So, bădică, vornicele,
Tell us what is new,
In the village; every alley
Has pains in its dew!

Deputy I:

– Silence please, talk no more!
– Give badea vornic the floor!

Vornic:

Highly honoured citizens
Of Silly Hill and Bragbreech,
Ye are all good Christians,
Grown-up; listen to my speech!

Deputies' Chorus:

Long live our vornic!

Corul deputaților:

Trăiască!

Vornicul:

Avem bani, știți, în grămadă...

Corul deputaților:

De bani e vorba, de bani e vorba,
De bani e vorba! Să-l auzim...

Vornicul:

Strânși cu drept, dar mult cu sfadă:
Patru sute de arginți.
Strânse cu sudori fierbinți!
Cum să-i punem la răcoare,
Să ne dea camătă mare,
Camătă, zău, creștinească,
Dar de nu... și evreiască?

Corul deputaților:

Trăiască!
Trăiască
Patru sute de arginți.
Strânse cu sudori fierbinți!
Cum să-i punem la răcoare,
Să ne dea camătă mare...
Hm, hm. hm, hm, hm, hm...

Deputatul II:

Ascultați de mine,
Deputați ca mine,
Vornice-nțelepte
Ce faci toate drepte,

Vornic:

We've got money. And a-plenty...

Deputies' Chorus:

It's about money, money!
Money makes the world... Shsh! Listen to him...

Vornicul:

Ten today, tomorrow twenty:
Four hundred, of silver, pieces!
Let's put it aside, the treasure
We have earned with sweated faces:
Big fat usury we'll get!
Christian us'ry... Jewish measure
(During the Great Lent)!

Deputies' Chorus:

Long live ou vornic!
Long live...!
Four hundred, of silver, pieces!
We have earned with sweated faces:
Big fat usury we'll get!
During the...
Hmm, hmm, hmm, hmm, hmm, hmm...

Deputy II:

Listen now to me,
Deputies, you three,
Vornic, wise advisor
Always acting wise or
Saying the right thing,
I, for one, I think...

Să vă sfătuiesc,
Drept să vă grăiesc...

Corul deputaților:

Stat muieresc! Sfat muieresc!
Muierea-i dracu', ea te-nșală,
Nu voim nicidecum,
Că-i sfat muieresc
Și vom fi înșelați,
Vom fi înșelați.
Nu vrem să fim înșelați,
Că suntem domni deputați!

Vornicul:

Vedeți, oameni buni, că-i greu
A fi Domn și cu dreptate...
Deci, ne-ajute Dumnezeu
Să nu-ntrăm, zău, în păcate!

Corul deputaților:

E greu, e greu, e foarte greu!
Deci, ne-ajute Dumnezeu,
Că noi oameni slabi suntem,
Numai plăcinte visăm...

Martin, deputatul al IV-lea

Dați-mi voie, oameni buni,
Să vă dau un sfat, un sfat,
Cum îl știu eu din străbuni
Și cum eu l-am învățat.
Tatăl meu, când avea bani,
Iar-l, Doamne-Sfinte,
Nu-i mai da pe la țărani

Deputies' Chorus:

Effeminate state and council!
Woman's the devil and will cheat,
It's effeminate, yes, the council,
What a treat,
What a... what a treat!
We will not be cheated, we...
I am a depute,ee,
You are a depute,ee,
He...

Vornic:

Now you can, finally, see
That it's difficult to be
Gentleman and referee...
May God keep us passion-free!

Deputies' Chorus:

Difficult, indeed, we see!
May God keep us passion-free,
We are human, weak, so, we
Focus on sarmalele...

Martin, the 4th deputy

May I, may I, gentlemen,
Say how I view this myself,
(Views from ancestors as sage
As a fairy or an elf).
Me old man... when he got cash
Would not fill the peasants' bags.
He'd not do anything rash
For his fellow-men in rags,
He'd eat, he'd drink like a lord,

Ce ne scot din minte.
Îi plăcea a trăi bine,
A mânca și-a bea domnește,
Deci, ascultați-mă pe mine,
Că vă grăiesc românește,
Nu ne-om bate capul tare
Cum să-i punem la răcoare...
Hai să-i bem ca deputați,
Ca români și-n Christos frați!

Corul deputaților

Să trăiești, bade Martine,
Că ne-ai sfătuit de bine,
Să trăiască satul nost',
Că, vai, Doamne,-i prost!
Hai să-i bem! Hai să-i bem!
Hai să-i bem, pân' ce-i avem,
Tot voioși,

Bucuroși!

Las' să știe satul nostru
Că suntem cu voie bună,
Că pușcăm cu bob în lună
Și suntem domni deputați!
Hai să-i bem, hai să-i bem,
Hai să-i bem, pân' ce-i avem,
Tot voioși, bucuroși,
Bucuroși! Uraa! Uraa!*

He'd enjoy life to the full.
So, listen to me, Romanians
On this side of the Carpathians,
We won't storm our brains again
How to do a good bargain...
Let us drink! As deputies,
Brothers all in Christ, and... Cheers!

Deputies' Chorus:

Hurrah for badea Martin,
Who gives us good advice,
And before we are parting
Again, let's drink! No vice
No passion and no sin,
Simply enjoying life!
Long live the peasants' kin
That we can fool! We strive
For general happiness:
Be happy, merry, drink!
Let them, in their dizziness,
Think we brainstorm hard and think
Matters over, which do ache.
Saving money, what a fake
Attitude! Go the Jew
Who is nicknamed Garlic Stew,
Get the booze and let us drink! Drink!

* MORARIU, Leca, *Iraclie și Ciprian Porumbescu*, Editura Muzicală, 1986, pp. 250-253

Adio, deci

Ieri, o floare radioasă
Străluceai tu printre flori
Și zâmbeai dulce, voioasă
Ca un înger printre zori.

Azi, mormântu-ți e căsuța,
Nu mai ești între surori:
O, iluzie pierdută,
Dormi ușor, dormi ușor!

Ne-ai lăsat, scumpă mlădiță,
Ne-ai lăsat, ah, scump odor,
Adio, deci, scumpă Aglăiță,
Adio, adio, dormi ușor!*

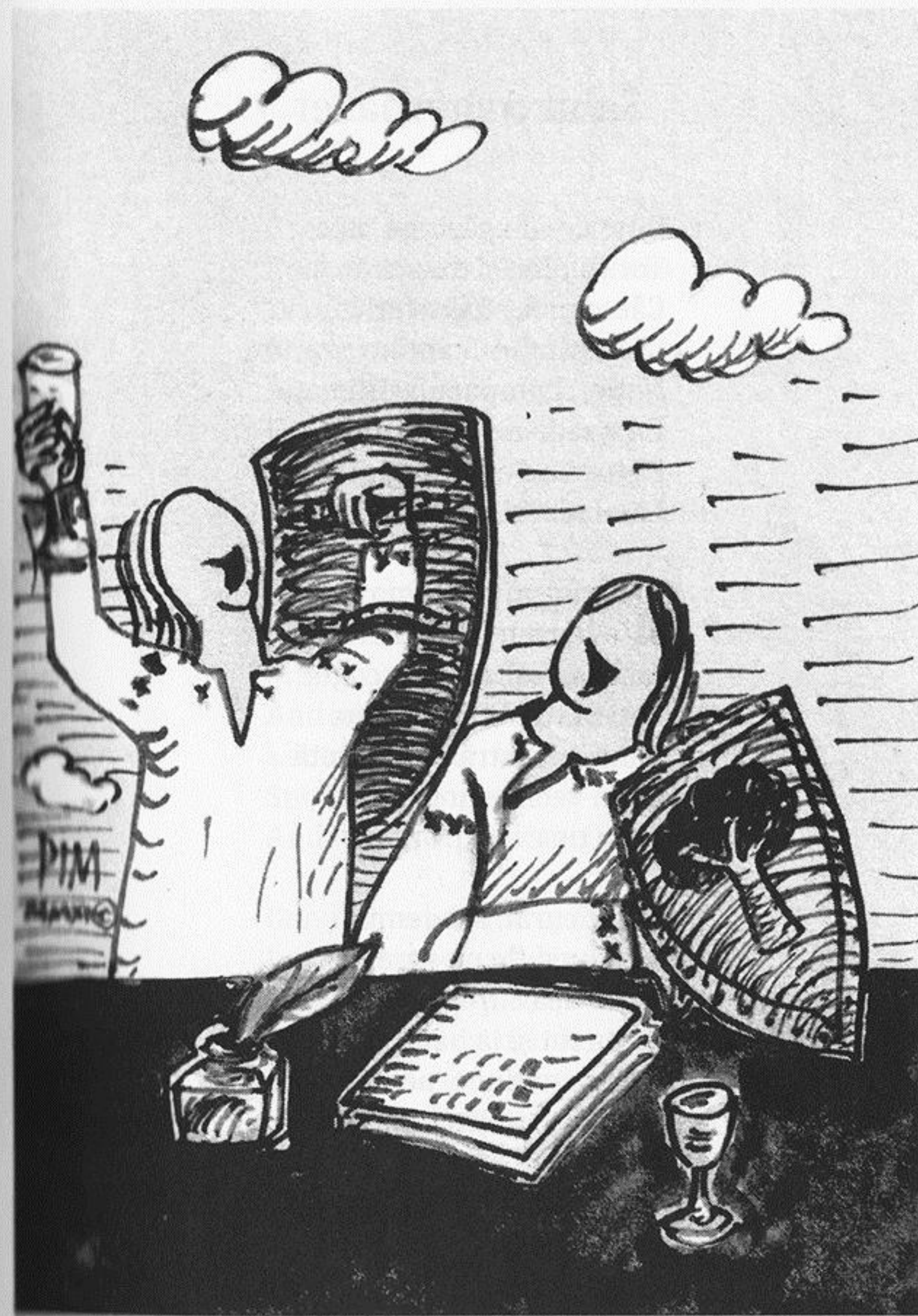
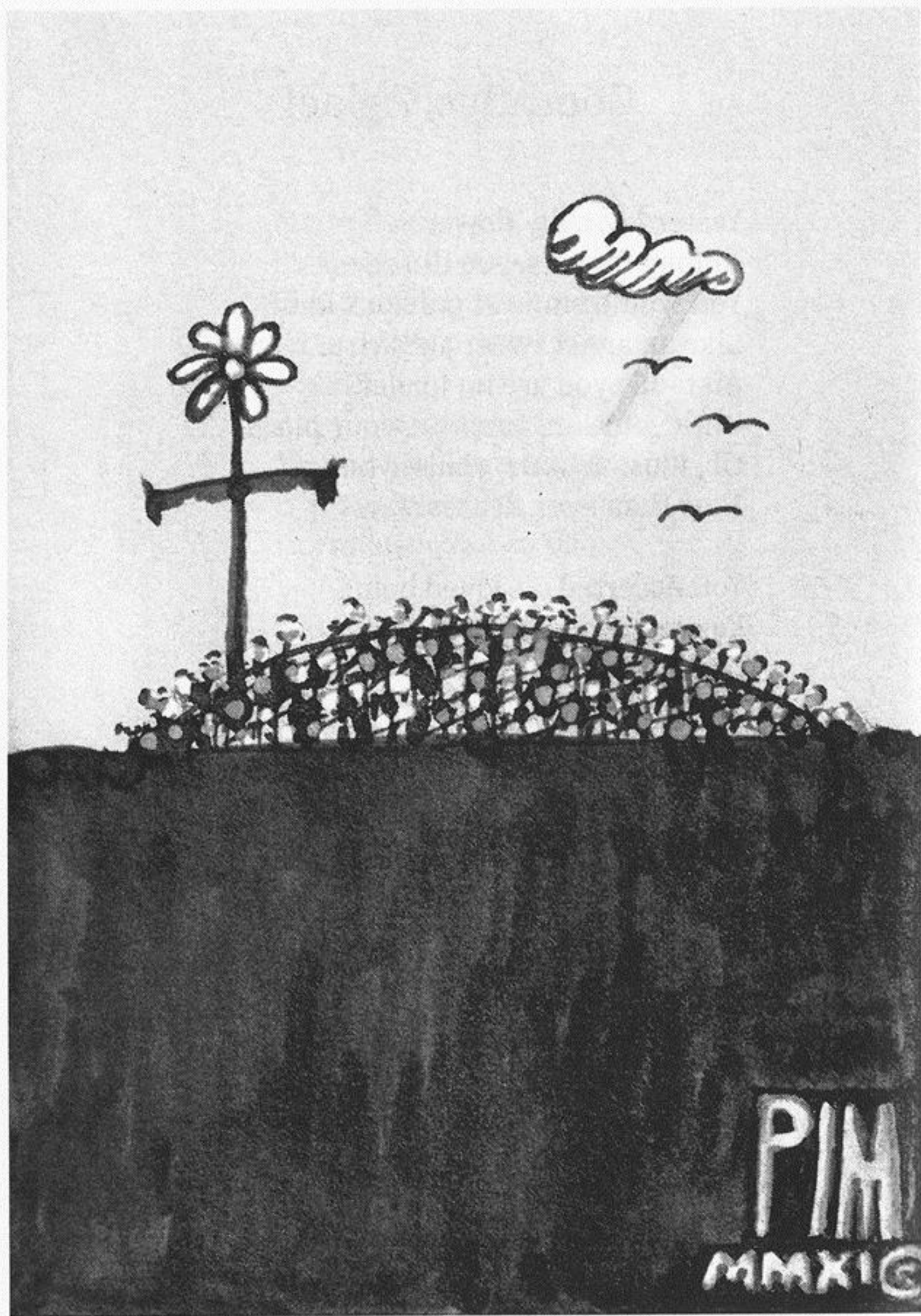
* MORARIU, Leca, *Irachie și Ciprian Porumbescu*, Editura Muzicală, 1986, p. 269

Good-Bye, Aglae!

Yesterday, a lily flower
Among flowers, you did rise,
You would smile at gracious hour
Like an angel sweet and wise...
An today you are no longer
With your kin, a tomb's your place,
Oh, illusion gone, you're younger
Now than ever, dearest face!

You deserted us, loved being,
You left us in sorrow deep,
Good-bye, Aglae, we'll be seeing
You Above. Now, we can weep.

Salut Arboroasei

Bine ne-am găsit pe-aice,
Tot cu bine și de-acum,
Cât vom fi, să fim ferice,
Deci, cântăm, cântăm, ș-acum,
Nația, scumpa noastră nație,
Ea viseze-n viitor
Să lucreze cu-energie
La-al său bine, la-al său spor!

Arboroasa, scutul nostru,
Să-nvieze-n lucru mereu,
Iar noi, toți, uniți în cuget,
Toți uniți în Dumnezeu;
Limba noastră mult iubită
Fie-n veci de noi vorbită
Și ne ție ca pe frați!

Spirit curat, academic,
Să ne-nsofie ne-ntrerupt,
Să ne dea curaj la toate,
La lucrat și la băut
Pentru națiune, pentru țară,
Și ca toți uniți să fiți! *

---

* MORARIU, Leca, *Irachie și Ciprian Porumbescu*, Editura Muzicală, 1986, p. 386

To Arboroasa

Greeted be you, all, my brothers,
Best of wishes! Our mothers
Would be happy to see us:
Singing and raising the glass
For our Romanian nation,
For its dreams, its liberation,
For our good work, in health,
With its aim: Romanian wealth!

Arboroasa, our shield,
May it never ever yield,
May it have now its new dawn,
And let us in God be one;
Let our tongue, beloved, be
Spoken here eternally
And let it keep us together!

Genuine academic spirit
Love of homeland, how we live it,
May all this inspire us
When we work, drink, study – thus
We'll never forget our nation,
Unity or liberation!

Anacreon, cântă să bem!

Anacreon, cântă să bem,
Să bem – cântă chiar și Horaț, valera!
Deci, hai poezilor s-urmăm
Că sunt de Muze inspirați,
Grecii și Romanii
Hunii și Alanii
Beau neconținut,
Deci, hai, deci, hai la lucru, hai!

Moisi și-Aron la vin chileau,
Sânt Petru-n testamentul nou,
Și cine-acuma n-ar mai bea
Ar rămânea măgar și bou.

Socrate, deși-un învățat,
De vin nicicând nu se ferea,
C-adesea, când venea-ncălțat,
Xantipa mi ți-l scărmana.

Iar Diogen, acel șahrai,
Ședea-ntr-o bute ca-n sicriu,
Ce însă, de departe, vai,
Putea a vin și a rachiu.

Moisi și-Aron și Diogen,
Socrat, Anacreon, Horaț,
Ei, toți, ne-nvață ca să bem,
Să fim ca dâșii învățați!

* MUZEUL JUDEȚEAN SUCEAVA, *Ciprian Porumbescu (1853-1883)*, Suceava, 1983, pp. 59, 60

Anacreon, Sing! We'll Drink!

Anacreon, sing! We'll drink!
Horace sings himself, valera!
Poets, let's reckon and think:
Muse-inspired was the era
When Greeks and Romans,
When Huns and Alans
Would ceaselessly drink
Red wine, white, rosé-pink,
So, go ahead, cheers!

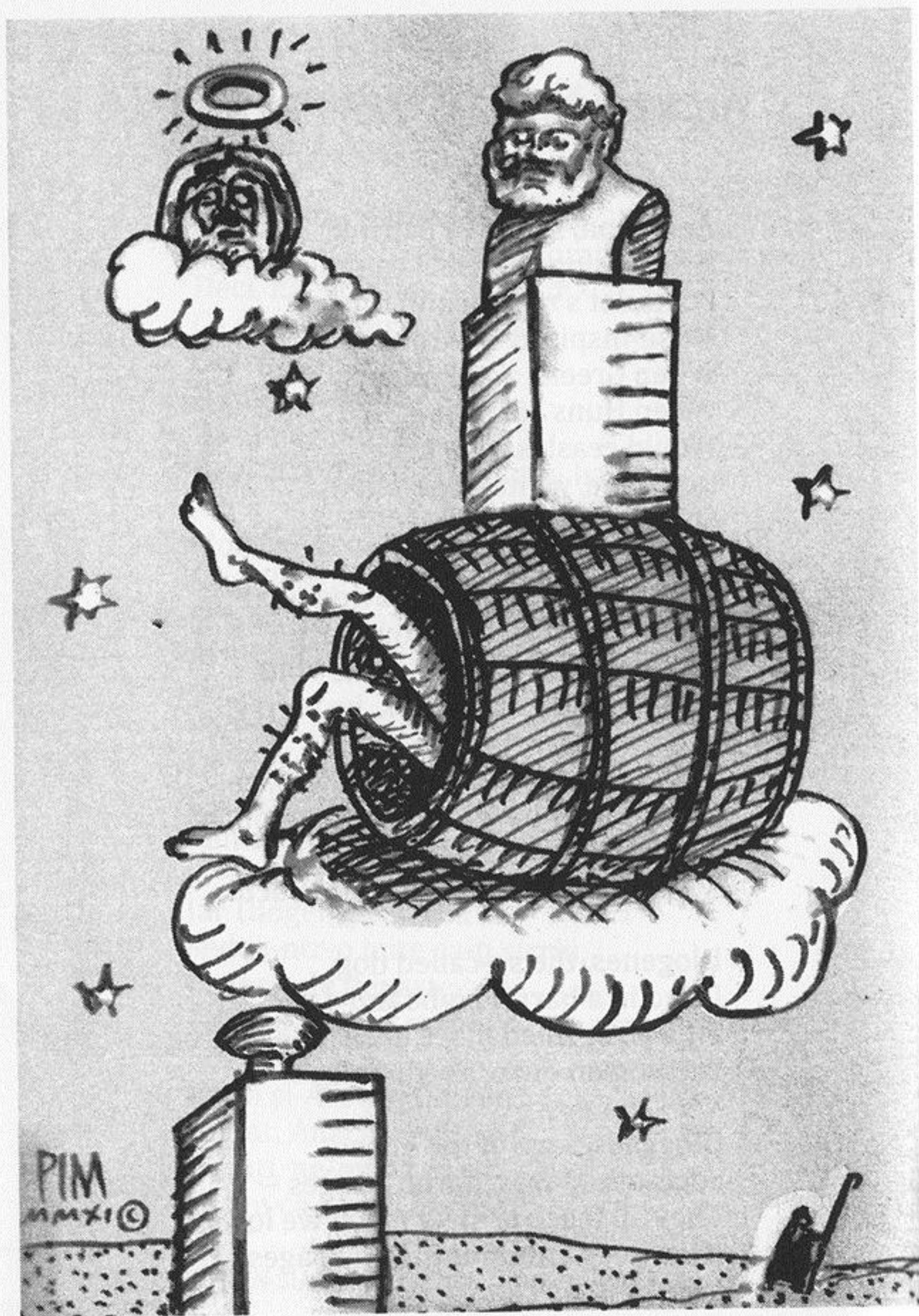
Moses and Aaron swallowed wine
Saint Peter, new-testamentary,
Did love the dry juice of the vine;
Don't be a dombo, drink, be merry!

And Socrates, the well-known sage,
D' you think he would avoid to touch
The godly tasty beverage?
Xanthippa, she knew far too much!

Diogenes, the so-called dog,
Lived in a barrel night and day
Still, he seemed more like some fat frog
Feeding on ouzo, as "they say".

Diogenes, sage of the booze,
Socrates, Moses, Aaron – sages –
They all teach us how much we lose
If we keep cramming... only pages!

Nu-i viață mai plăcută

Nu-i viață mai plăcută
Decât de student,
Asta o știe fiecare,
E lucru evident,
Căci trăiesc în dulci iubiri.

De examen nici nu-mi pasă,
Nici de rigoros valera,
Cu colocvii nu-mi bat capul
Că mi-s de prisos
Și trăiesc în dulci iubiri.

Deși n-am parale, am credit
Parole d'honneur valera,
Unde intru toți mă țin de-un
Grof, de-un Grand-Seigneur,
Și trăiesc în dulci iubiri.

Vine vreun manicheu și cere
Plată chiar valera,
Îl stropesc cu corpus juris,
Fuge-n han-tatar
Și trăiesc în dulci iubiri.

Și dacă la demozele nu pot să le
Plac valera
Nici nu-mi pasă, nu mă-nsor
Să știu că mor burlac
Și trăiesc în dulci iubiri.

Nothing's More Pleasurable

Nothing's more pleasurable
Than a student's idle life;
This is not inferrable,
This is obvious! No wife,
But sweet time with seven sweethearts.

I don't care about exams,
Or 'bout rigoros valera,
Colloquiums, just like trams,
Come and go, so, spe-ra,
Hope for the best!

I've no beans, I've got a credit,
Parole d'honneur valera,
Everybody... gives me credit
I'm Count of Terra
And have fun with seven sweethearts.

And if some manicheistic
Critic wants - valera -
Cash, I'll treat them corpus juris,
Till they roll to blazes
Then I'll see my seven sweethearts.

And if all those charming damsels
Don't like me, valera
I don't mind, still, I won't marry
May I die a bachelor!
And... just stick to seven.

Așa trăiesc, fără grijiă, cânt și joc
Mereu valera,
Las de tot să se-ngrijească
Bunul Dumnezeu
Și trăiesc în dulci iubiri *.

---

* MUZEUL JUDEȚEAN SUCEAVA, *Ciprian Porumbescu (1853-1883)*, Suceava, 1983, pp. 50, 51

I live carefree, do the polka,
Day by day valera,
And let God arrange it all,
My whole future.
I'll have fun with seven sweethearts.

Bericică cristalină

Bericică cristalină,
Guriță de flori,
Vină de-mi alină dorul
Și durerea mea.

Din colegiu, de vin seara,
Mă pun busta la băut
Și beau pân-cu cupa-n mână
Aurora o salut.

Iar la luptă, de mă cheamă,
Tot la bere mă gândesc
Și din bere scot putere
Și curaju-mi vitejesc.

Berea-i dulce, berea-i bună,
Guriță de floricea,
Să ciocnim, deci, împreună,
Vivat mândra ta și-a mea!

---

* MUZEUL JUDEȚEAN SUCEAVA, *Ciprian Porumbescu (1853-1883)*, Suceava, 1983, pp. 53, 54

Crystal Beer

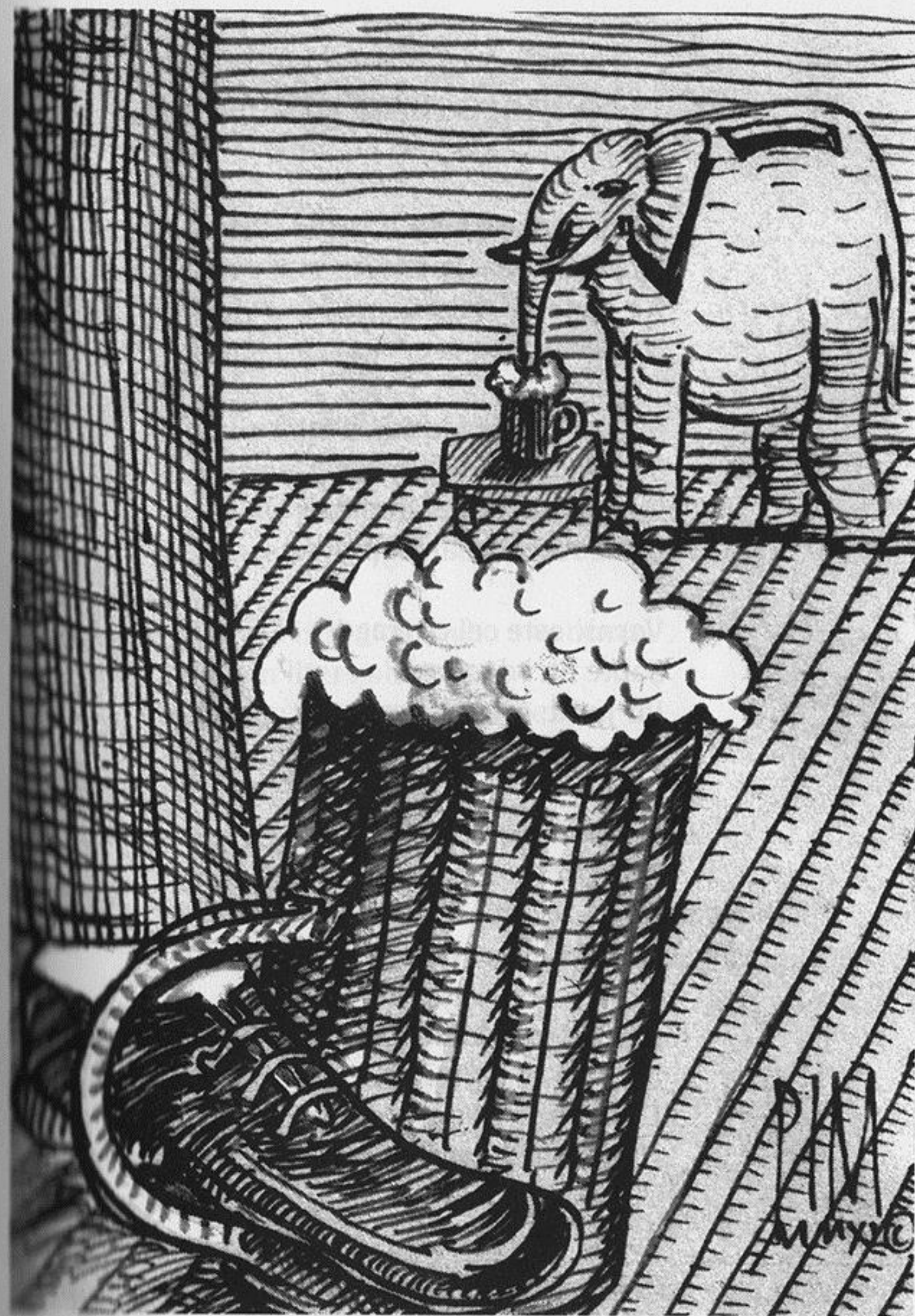
Crystal beer, crystal beer,
Delicate blossom breath,
Comfort me, beer dear,
Misery feels like death.

Back from school, in the night,
All I want is drinking
And I drink, till it's the light-
Footed dawn I am greeting.

And to war, if I must
Go to war and shoot
Beer is strength, beer is guts!
Of all courage the root.

Beer sweet, beer good,
Tasty blossom breath,
It is, yet, understood:
"Yes" to love, "no" to death...

Frați, la masa asta-ntinsă

Frați, la masa asta-ntinsă,
La pocalul ăst spumos,
Ne-adunat o lege sănătă,
Ne-adunat un zeu frumos.

Masa-i câmpul luptei noastre,
Sticlă-i arma de-apărat,
Gura, gâtul sunt hambare
Unde torni de-ai eluptat.

Vornic este cel ce trage
Șapte litri deodată,
Iar jurat, cel ce sărută
Șapte fete dup-olaltă.

Împărat nu trebuiește,
Nici crai, nici prince regnant,
Acela-i domn, ce tot plătește
Și bea cât un elefant!

Nu mă scol de-aici, fârtate,
Nu mă scol, rămân cu voi,
De la bere nu mă scoate
Nime' nici cu patru boi! *

* MUZEUL JUDEȚEAN SUCEAVA, *Ciprian Porumbescu (1853-1883)*, Suceava, 1983, pp.54, 55

At This Table Here, My Bros

At this table here, my bros,
Near this sparkling limpid glass,
Holy law has gathered us
Handsome god has cherished us.

This table's the battlefield:
Compete, compete, never yield!
Mouth and throat, these are your tools.
Booze and "fight": these are the rules!

Vornic is the one who swallows
Seven liters all at once.
Jury is the one who kisses
Seven girls after a dance.

Emperor? Useless! King? You're joking!
Not even a prince regnant?
What are these words? Swing! Keep waltzing...
Dance... Drink comme un éléphant!

Gentleman is he who drinks,
Comme un éléphant and pays!
I won't leave the pub. It sinks?
And so, what? I know my ways!

Spre Suvenire la 1 septembrie 1850-1875

Părinților Iraclie și Emilia, la aniversarea nunții lor de argint

Două decenii și jumătate,
Timp glorios, fericit și plăcut,
Plin de-armonie și fidelitate,
Ca o zi dulce azi au trecut.

Două decenii și jumătate
De la momentul din Volovăț
Și până astăzi în fericitate,
În dulce-unire sunteți însoțiți.

Tată, părinților, cursul acesta
Cum strălucește cu luciu îngeresc,
Priviți-l și salte-vă inima-n bucurie,
Căci toți vă admiră, toți vă iubesc,

Astăzi e ziua că vi se-nvoiește
Ca odinioară cununa de miri,
Azi e momentul de-unde vor crește
Iarăși decenii de fericiri.

Noi, fericiții copii, cântăm imnuri,
Imnuri de glorie și mulțămire,
Țara, națiunea, vă aduc daruri,
Azi aduc daruri de mulțămire,

Iraclie și Emilia, eterna-nsoțire
Astăzi din nou s-a încununat
Spre sănătate și dulce-unire,
Spre trai ferice și îndelungat!

* MORARIU, Leca, *Iraclie și Ciprian Porumbescu*, Editura Muzicală, 1986, p. 176

In Rememberance

*To my parents, Iraclie and Emilia,
at their silver wedding anniversary,
written on the 1st of September 1875*

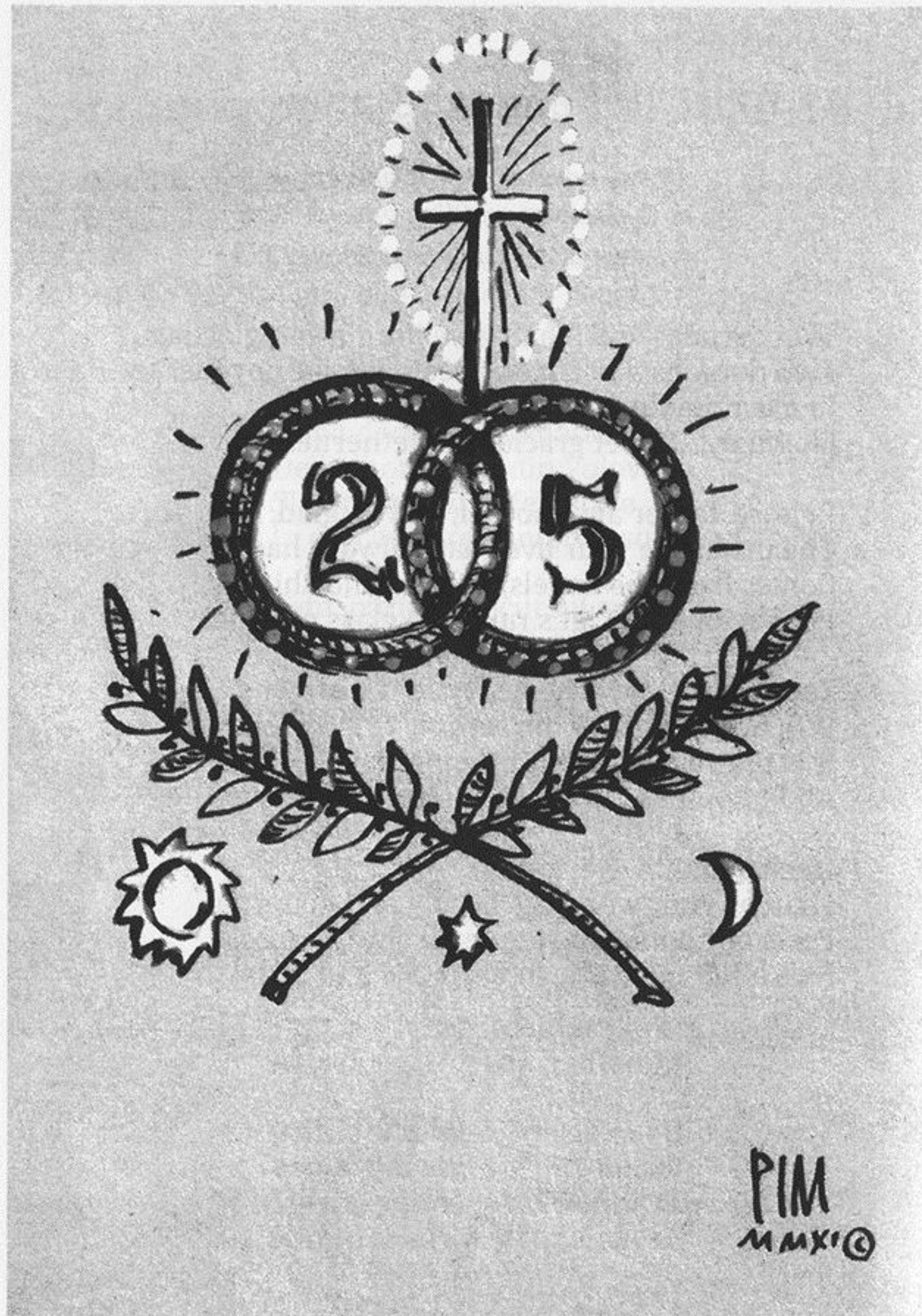
Two decades and a half, sweet time and glorious,
Two decades and a half: precious time, joyous,
In harmony, in faith and faithfulness,
Flown by... Sweet gracious togetherness.

Rejoice, father and mother, and be glad:
The brilliance your lives have always had
Comes from the angels, let it be and shine,
People love you, let's raise the glass of wine!

Today's the day. The heavy bridal crowns
Will not feel heavy on, serene, your brows
It is the very moment for more love
And happiness to come, come, from Above.

Iraclie, Emilia, eternal
Shall be your wedding. Lordly and maternal
Feels our home, the home I'll always miss.
Live long! In health, in harmony and bliss!

Cântece sărbătorești

Resemnare

Cercat-am vorbe în stare să-ți spună
Cât mi-ești de dragă, dar nu le-am găsit,
Cercat-am în tonuri durerea-mi nebună,
Dar dragostea-mi frânge cântul ivit.

M-am plâns la stele, la lună în noapte,
La flori ce din rouă podoabe își țin,
M-am plâns către norii uriași de departe,
Dar mută e firea, căci nu m-a-nțeleș.

Plângând duc dorul ascuns în suflet
Și nimeni nu știe durerea ce port,
Pân-ce va fi de chin și de lacrimi
Privirea mea stinsă și trupul meu mort*.

---

* CIONCA, Nina, *Ciprian Porumbescu / o viață / o epocă / un ideal*, Editura Muzicală, 1974, pp. 110, 111

Festive Songs

Resignation

In words I've been trying to tell what I feel
For you; I've been seeking the most tender words,
In tones I've been trying my pain to reveal
But love is a passion that hardly rewards

Quests. I am complaining to stars in the night,
To flowers that shimmer in dew at the dawn,
I'm calling to clouds far away and to light
Cool breezes I feel, but they won't hear me mourn.

While mourning and weeping, I'm carrying my love
And nobody ever has seen I'm in pain,
Soon, torments and sufferance will cease and Above
My angel will watch how I'm passing away.

Luna lui mai

Prin cea luncă sunătoare,
Printr-un fraged frăgăraș*,
Trece-n unde grăbioare,
Murmurând, un păvăuș.

Mii de cântece voioase,
Prin frunzișul se smarald,
Fac concerte-armonioase
Ce plutesc în aer cald

Și cu dânsle-mpreună
Flori, cu-al lor parfum ceresc,
Se îngână și, la lună,
De mister șoptesc.

Căci acum e primăvară
Și e dulce luna mai,
Când în sânuri și pe-afară
Tot e viață, tot e rai!

Căci e vers de primăvară,
Vers de inimi furător,
Care face de tresare
Undișoara din izvor.

---

* Crâng de duzi albi

Month of May

Through the happy blooming valley,
Through a mulberry tree's shadow,
Curling sweetly, rustling gently,
Flows a stream across the meadow.

Many-a song, cheerful and gay,
Concert here in harmony,
They won't stop, they play and play...
In the exquisite scenery...

And, together with the songs,
Flowers whisper and perfume
The whole valley; nothing's wrong
With a whisper to the moon...

It is spring, heavenly May,
It is sweet mesmerised time,
It's heaven, day after day,
Breath goes quick, all scent of lime...

It is spring in all this chanting,
Spring that gets you off your den,
The brook waves feel the enchanting
And they startle now and then.

Primăvara, ce tot vineri
Dinspre mândrul răsărit,
Duce-un dor vioi cu sine,
Duce dorul de iubit.

Ea azurul ne re-ntoarce,
Invitând, zâmbind, la joc,
Iar în inimi gingaș toarce
Visuri blânde, de noroc,

Căci, acum, e primăvară
Și e dulce luna mai,
Când în inimi și pe-afară
Tot e viață, tot e rai!*

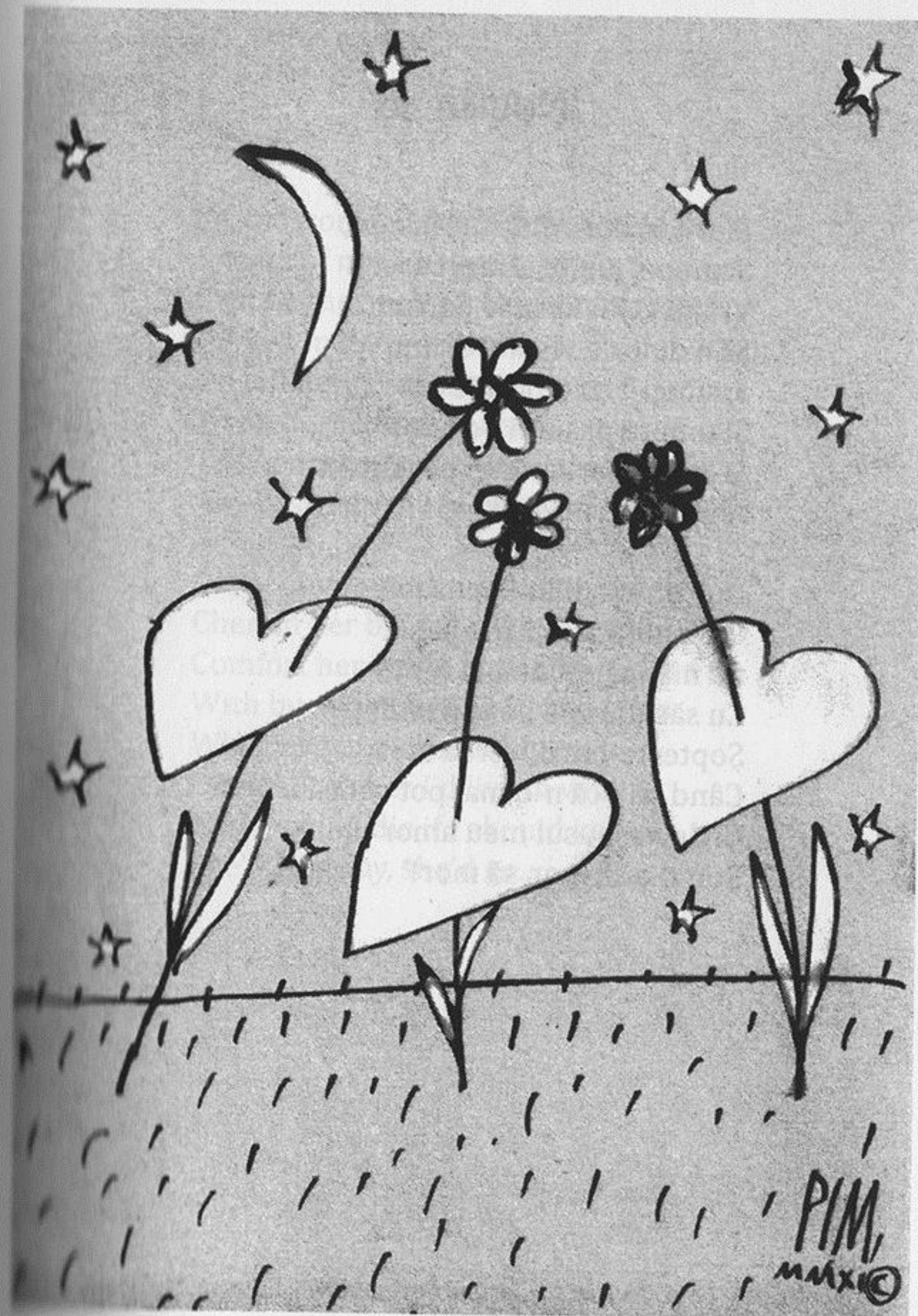
* MORARIU, Leca, *Irachie și Ciprian Porumbescu*, Editura Muzicală, 1986, pp. 287, 288

Spring today and spring tomorrow,
Spring in oaks, in bees that rove,
Spring that carries our sorrow,
Bitter-sweet sorrow of love.

Spring, he' ll show us clear skies
And will have us join a dance,
He' ll make our hearts fret sweetly
With the mem'ry of a glance.

It is spring, a lovely season,
It' s May, it' s like I' m a boy!
Once again we have a reason
To be thankful and feel joy!

Nocturnă

Florilor, flori, din zori în zori,
Scumpe, iubite, dragi surori,
Vrăjiți-o lin în suav parfum
Și-n dulcele visului drum,
Spuneți-i cu ce tainic dor
Și umbra pasului i-o ador
Și-un singur dor am pe pământ:
Amoru-i crud și sfânt!

Dulce zefir, blând musafir
Care mi-o alinți zile în șir,
Cu mângâieri dalbei ființi,
Cu sărutări pe buze fierbinți,
Șoptește-i tu durerea mea
Când știu că n-o mai pot vedea,
Ci de nespusul meu amor
Știu c-o să mor, să mor!*

---

* MORARIU, Leca, *Iraclie și Ciprian Porumbescu*, Editura Muzicală, 1986,
p. 365

Nocturnal

Ye, blossom, blossom sweet at dawn,
Sisters of mine beloved; gone,
Cast be the spell of your strong scent
On her, in dreams she dreams and dreamt,
Do tell her gently how I long
To be the echo of her song
Tell her there's one thing that I miss:
Awed, sweet, the blessing of her kiss!

Oh, zephyr, sweet and tender guest,
Cherish her being without rest,
Comfort her white appearance, kiss
With burning passion her red lips
Whisper to her about my pain,
Oh, without her I'd live in vain
And I would die if I should know
She'd go away, she'd go...

Dormi ușor

Dormi ușor!
Zefirul lin adie
Și-n dulce armonie
Cântul meu de dor.
Dormi ușor!
Florile se-nclină
Șoptind cu vocea lină
Cântul de dor.

Dormi ușor!
Îngeri din rai
Cu dulce alai
Lin se coboară
Și îți zâmbesc
Și te adorm
În dulce somn
Și-ți Țes un vis
De fir îngeresc.

Dulce visând,
Lin murmurând,
Curge în vale
Mândrul izvor,
Lunca duios,
Misterios,
Șoptește cântul meu
De amor.

Sleep sweetly!

Sleep sweetly!
Like the zephyr
And in your sleep
You can hear
The sorrow in my song.
"I long..."
Sleep sweetly!
Flowers are bowing gently
Whispering notes a-plenty
"I miss..."
"I long..."

Sleep sweetly!
Heavenly angels
In bright processions Smoothly descend
And bend
Over your cradle
Smilingly
Lovingly
Weaving a dream
With a heavenly seam

In your Wonderland dream,
A brook and a stream,
Rustle and flow,
Flow and gleam,
Tender, the glade,
Let's sound and fade

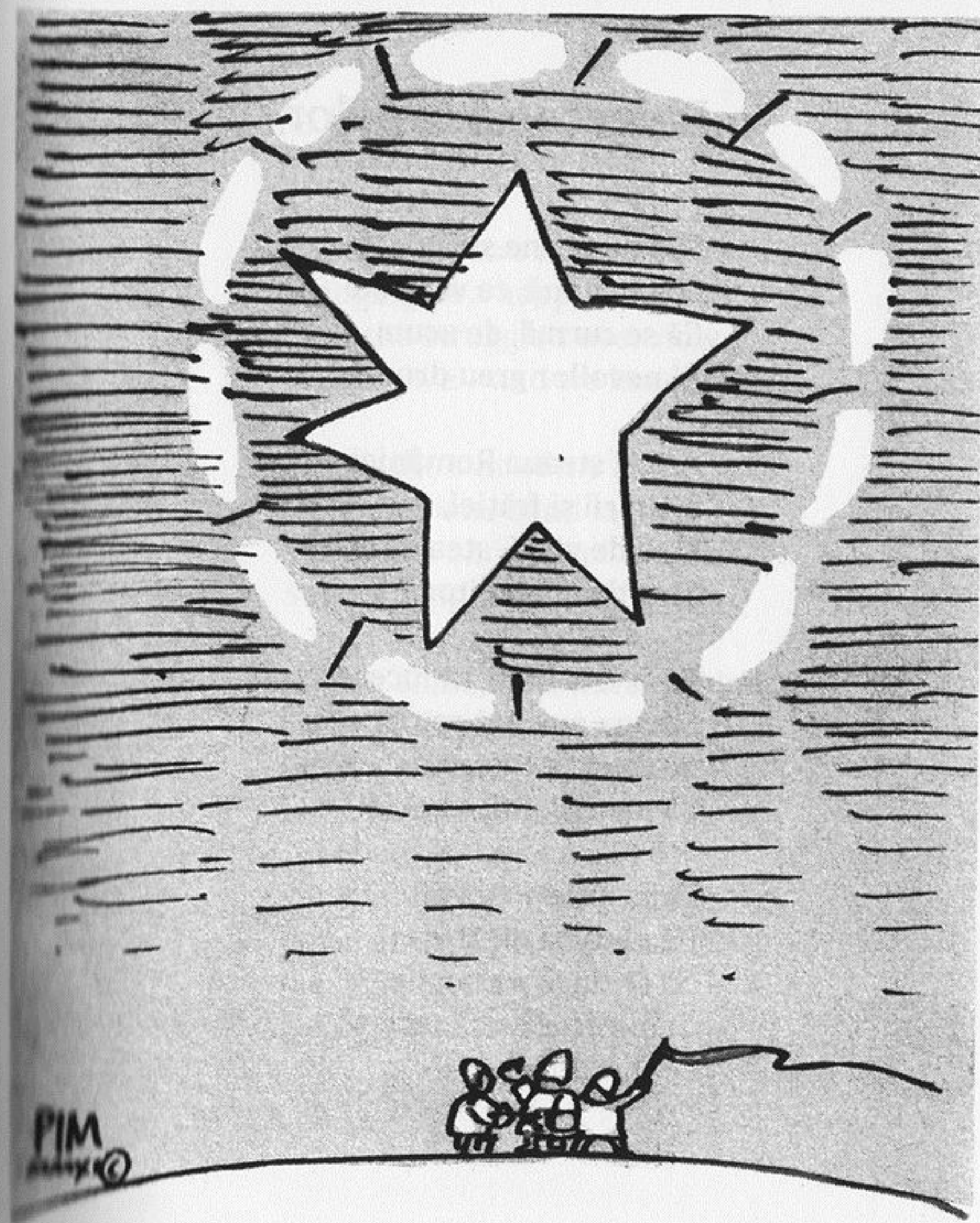
Îngeri din rai
Cu dulce alai
Lin se coboară
Și îți zâmbesc
Și te adorm
În dulce somn
Și-ți Țes un vis
De fir îngeresc.
Dormi ușor!*

---

* PORUMBESCU, Ciprian, *Opere alese*, ESPLA, 1954, pp. 39-43

Away my song
So long...
Sleep sweetly!
Heavenly angels
In bright processions
Smoothly descend
And bend
Over your cradle
Smilingly
Lovingly
Weaving a dream
With a heavenly seam

Plugușorul copiilor

Sus pe cer ne strălucește
O stea nouă, ce vestește
Că se curmă, de acum,
Al nevoilor greu drum.

Asta-i steaua României,
A Unirii și frăției,
Stea de viață, stea de spor,
Stea de binevoitor.

Fă-o, Doamne, să lucească,
Steaua noastră românească
Să stee tot între noi,
Să nu mai avem nevoi!

Orice rele și nevoi
Să se ducă dintre noi,
Să se ducă pe pustie
Și în veci să nu mai vie*.

---

* LEU, Paul, *Ciprian Porumbescu*, Editura Muzicală, 1978, p. 26

The Children's Plugușor

Far above a star is shining
Bringing us a happy tiding:
That the struggle's over now.
We can live – and we know how.

This is the star of my land,
Of Romanians hand in hand,
Star of life and star of wealth,
Star of happiness and health.

Have it shine, God, have it shine,
Our star: his, theirs, mine,
Let it glow and stay with us
Let it grow and reign here thus!

Let all evil shrink and shrink,
Make us fly, float, never sink!
Let all evil go away,
Let us never float astray!

Din an în an

Din an în an sosesc la noi
La geam cu Moș Ajun,
E ger cumplit și drumu-i greu
Dar e-obicei străbun.

E sărbătoare și e joc
În casa ta acum
Mai sunt bordeie fără foc
Dar vine un an mai bun.

E veselie și e cânt
În casa ta acum,
Dar nu uita, când ești voios,
Române, să fii bun!

Veniți, veniți de sărbători,
Veniți, veniți cântând
Să fie rodnic Anul Nou
Și pace pe pământ!

Să fie pruncii sănătoși,
Să crească năzdrăvani,
Voi, oameni buni și trecători,
Mulți ani, mulți ani, mulți ani!

Behold, They Come...

Behold, they come a-carolling
Like every year before,
Down winding path, through bitter cold,
Obeying ancient lore.

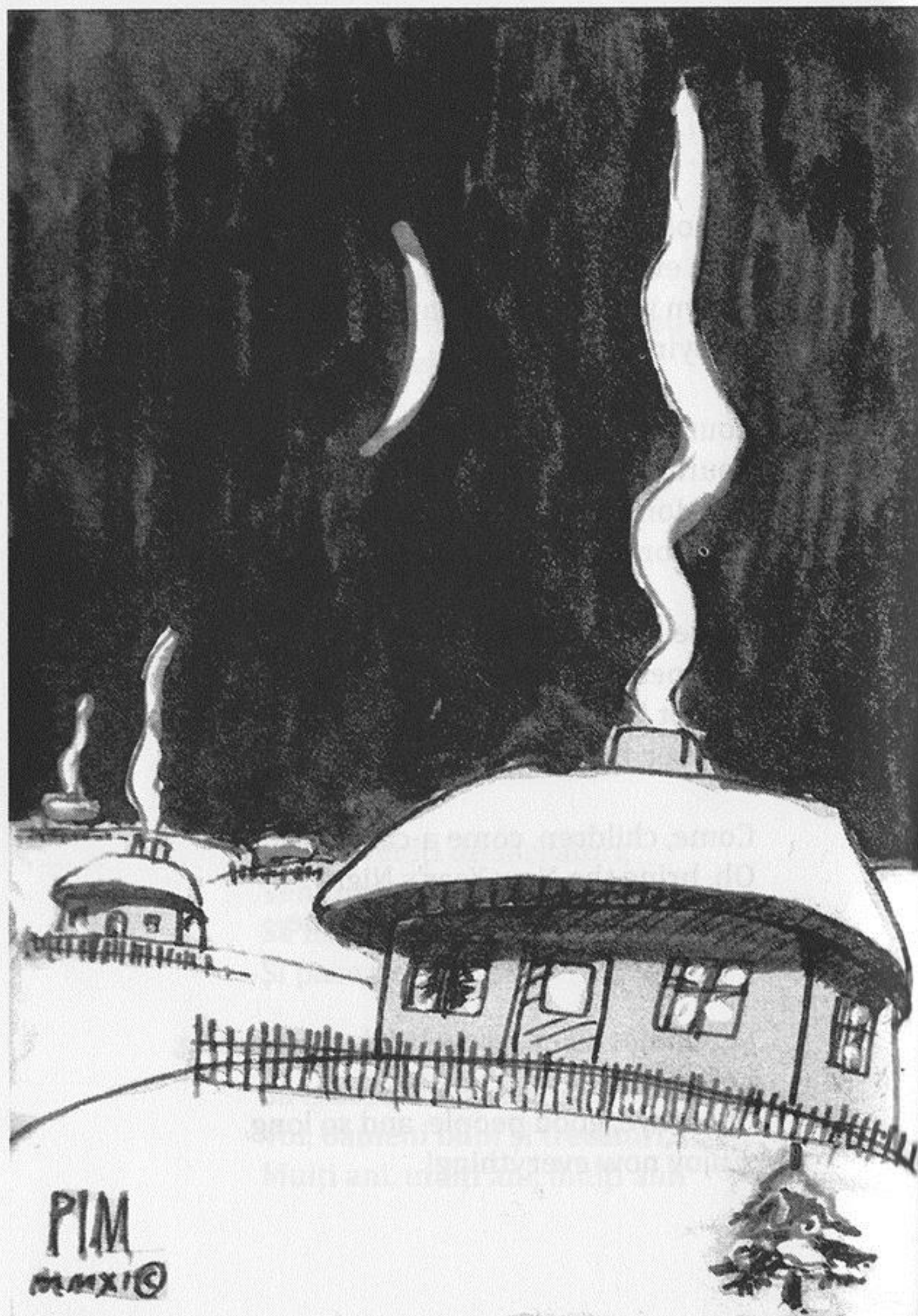
Your home is lit, all faces glow,
Your child is sweet and prays,
But don't forget the ones you know
As poor, these Christmas days.

I'm leaving with this very row,
May peace dwell in your mind,
Do not forget the ones you know
As poor, be good and kind!

Come, children, come a-carolling,
Oh, bring the New Year's Night
And let the new year peaceful be,
A lovely blooming sight!

Let babies sleep, grow bright and strong,
Let us rejoice and sing,
Good-bye, good people, and so long,
Enjoy now everything!

Cuprins

Poetul, muzician de geniu, Ciprian Porumbescu	4
Ciprian Porumbescu, a Musical Genius and a Poet.....	5
Căntece patriotice	20
Patriotic Songs	21
Codrul Bucovinei	20
The Wood of Bucovina.....	21
Coroana Moldovei.....	26
The Crown of Moldavia	27
Altarul Mănăstirii Putna	28
The Altar of the Monastery of Putna	29
Inimă de român	34
Heart of a Romanian.....	35
Trei culori.....	36
In the World I Know Three Colours.....	37
Hora	40
The Hora.....	41
Suspînul prizonierului.....	42
A Prisoner's Cry.....	43
Imn ad-hoc.....	46
An Ad-hoc Anthem	47
Căntece studentești și cuplete	48
Students' Songs and Satirical Songs	49
Vechea noastră gardă.....	48
Our Old Guard	49
Merge unu-ntr-un hotel	54
A Guy Enters a Hotel.....	55
Criza de bani	62
Economic Crisis	63
Cisla	66
The Cisla	67
Adio, deci.....	74
Good-Bye, Aglae!.....	75
Salut Arboreasei.....	78
To Arboreasa	79
Anacreon, cântă să bem!.....	80
Anacreon, Sing! We'll Drink!	81
Nu-i viață mai plăcută.....	84

Nothing's More Pleasurable.....	85
Bericică cristalină.....	88
Crystal Beer.....	89
Frați, la masa asta-ntinsă	92
At This Table Here, My Bros.....	93
Spre Suvenire la 1 septembrie 1850-1875.....	94
In Remembrance	95
Cântece sărbătorești.....	98
Festive Songs.....	99
Resemnare.....	98
Resignation.....	99
Luna lui mai	100
Month of May.....	101
Nocturnă.....	106
Nocturnal	107
Dormi ușor	108
Sleep sweetly!.....	109
Plugușorul copiilor	114
The Children's Plugușor	115
Din an în an	116
Behold, They Come... ..	117
Cuprins.....	119

Heart of a ROMANIAN Inimă de Român

ciprian porumbescu